~~300 l.~~

70

تاريخ سكتوار

من كتب العبد الفقير يحيى بن محمد عفي عنهما

من كتب العبد الفقير يحيى بن محمد عفي عنهما

Conquête de Sziguet var par Sultan Suleiman et mort dud. Empereur au siège. À l'usage des Jeunes de Langue de France

N° 14.

من كتب العبد الفقير احمد ابن ... البكري

14.

سکدار تایع

الله لطیف بعباده • تجلت ذاته • وجلت کلماته • اولدکه
وجاهدوا في سبیل الله حق جهاده • آیتیني انزال وافهام
وجهاد وغزا فرمان ذوالجلالي ایدوکن اعلان واعلام بیوردي
تاجداران غزا پیشه • وخدیوان هدایت اندیشه
اسباب امتثالي آماده • وصحیفهٔ اعتقادي سخیفهٔ شکوک
وظنوندن ساده • قلوب کفار بدکردار • خذلهم الله الی یوم القرار
هر بار که خراج کذار • واوامر اولوا الامره فرمان بردار
اولمیلر اول طایفهٔ فجره • اولئک هم الکفرة • زور بازوي
جهاد ایله پایمال • ونیروي غزاة حیدر نژاد ایله مشوش

الدوال

الاحوال قلوب عسکر جرار کبحر الزخار بسیط ارضه
روان وحضیض فتح وظفرده نمایان اولمسنه رای
کشورآرای متین وافکار نصرت نمای رصین لری
تعلق ایدوب مرآیای ان الله عزیز ذو انتقام
مزایای چهره کشای صور اغتنام اولوبجه تیغ شجاعتی
درمیان وتیر تیز شهامتی کمان بی کمان سمتلرنده
بسته دهان ایدوب شیران کارزار وهزبران مردم
شکار دقلولرنی قلوه وخلعت ارجتلرنی خلعه
خصوصا تعمیر عامر وتخریب عامر سمتلرینه کوشش
وتمکین اولدقجه غیرت اسلام وعادات اولیاء کرام
ورزش قلوب نشیمن حضور وپیرآمن حبورلرینده
سهامی طیار سیوفی تبار رماحی خطار طوب
وتفنکی آتشبار اندوکلرندن ماعدا شیران مردم

وهژبران بشه پیکر کسم آسایشلرنی خسته و
اسباب روایشلرنی زیر و زبر قلوب معمورة الاطراف
وضیاع محفوظة الاکناف خرابه بیاب وکله پلنکلر
خنازیر و کلاب زخم خوردهٔ سیوف آتشتاب اولوب
جنود نبالهٔ حطه شاحطه لرینی ویران وخشم حشم
رحالهٔ اماکن ساقطه لرینی بی بنیان ایلمکدن خالی ولمیه

نظم

خدایی که تا ور بفرمان او — غزای شهان محض احسان او
دلیران رستم کمانان جنک — فتانندکان جناح خدنک
هژبران پیر پنجه گیران دین — قضا پیکران بهمن و پشت کین
همه زور بازو و دنیم وی تن — ستانند و خواهند ازان ذو المنن

حقا ثم حقا برقادر توانا وقوی کثیر العطایا
درکه سلیمان مسندنشین تخت باد آورد او وزره بکین
وگروه بی شکوه ضلالت قرین مسخر آن خاتم نصرت

بلقیس

تکین • اوله سی ارادت قدیمه • ومشیت قویمه سنه دایردر
لاسیما هفت مجلس سما • وهشت بهشت ماوا • سمای
شباهنک • وهفتورنکه پرنور • وضیای جبا غلمان
وحورلر بیقصور • اولدوغی کمال قدرتندن پیدا
ونوال معرفتندن هویدا • ایدوکنده ریب یوقدر نظم

قدرتی خسته جسمه جان ویردی | قوتی صحت وتوان ویردی
روی زرد ایله سیم اشکه کوره | هر نه ویردیسه رایکان ویردی
کمی ایتدی شاه فرمان ران | حکمی حکمه نشان ویردی
کمی قلدی شیر بیشه جنک | الینه تیغ خونفشان ویردی
پیک ذهن اولیسیل کبی چالاک | ایده فرزانه قدرتن ادراک

نثر حمد بی تسطیر • وثنای بی خفی وستیر • هر جمله
تکثیر • وخضوع وخشوع له توفیر • اولندقدن صکره نظم

رسول قریشی ملیح الکلام | محمد علیه السلام التمام

ذا العز والمجد والاعتلا • هو الشمس والشمس بدر الدجا

کثیر الکرامات والمعجزات • نزولاً صعوداً علیه الصلات

نثر خصوصا بدور بدور دور • وصدور صدور صدور •

اولاد موفور الحبور • رضوان الله علیهم الی یوم النشور •

وازواج محصنات • ازواج قانتات نظم

املح اللهجه احسن المهجه اجمل الطلعه اکمل البهجه

رضی الله ربنا عنهن برضاء بدا النا منهن

نثر وچار یار کزین • واصحاب احباب همنشین • رضوان الله علیهم اجمعین نظم

پس ازین با یتی یک مجلس صلوات و سلام بیا باده کوثر شست و کوهر جام

خوریم و دور که وصف حدیث بنکش بیم دوم مجلس رزم بزم غزا بر آراییم

مجلس ثانی صاحب قران زمان حضرتلرینک انواع

زیب و زینت و اصناف شوکت و عساکر بی نهایتله

عزیمتلری و منزل اولده استراحتلری بیاننده در

[illegible]

بر صبح بهروز نورانی • و روز فیروز انجم ستانی • که
مهچهٔ لواء نه رواقی • بیداء مینا نمای آسمانیده پیدا •
و طراز سرفراز سبع طباقی • فضای سربلندده
والاده سرو بالا کبی انکشت نما • اولوب غمام کوناکون
شفق میسر • شبرنک و سحاب خاکیانه نظیر • و قسطاس
اشعهٔ مهر منیر • جلوه کاه خضرادهٔ طاهر و مستنیر • اوله
عساکر ملایک کروه • زیب و زینتله آلوده • و دساکر
ارایک شکوه • انواع کر و فرله شوکت ربوده • اولدقده
اول شهریار کشورستان • و کامکار غضنفر توان •
مهر سپهر نصرت و سعد • و ماصدق فحوای سلیمان نعم
العبد • اعنی بسلاطین عزانک سرافرازی • حضرت
سلطان سلیمان خان غازی که • ساحهٔ بی مساحهٔ
همتی • انظار حشمان توهمدن دور • و باحهٔ اباحهٔ نعمتی

اقطار تحزم وتحکمدن مهجور • خصوصا ناوك کمان تدبیری
تیز تیز
هر بار عرصه کاه نصرت غزایه پیوسته • وکمند صلابت
اژدها تأثیری • هر بار معارك محاربه میان بسته
قلمغله • زمان شیخوختنده شیرانه دررشلر • وپیرلکی عالمنده
جوانانه جنبشلر • ایدوب قرال ددکلری روسیاه •
اعنی مقسمیانوس ضلالت کواه • سرحدیحده حرکت
ومار پیچا پیچ کبی قصد کزند ومضرت • قلوب کفار بد کردار
وفجار ناستوده کار • کروهنی کله خنازیر کبی ارخا •
واول حوالیده نوعا فساد وشناعت طریقنه الغا • ایدوب
سیلاب بیزار وار • مجرای طغیان وفتنه ده خاکسار •
اولدقلرنده غزاة اکناف واقطار • وقضاة اطراف
ودیار • چار ناچار • چار ما چار • دیو پادشاه هفت
اقلیمه عرض واعلان • واکثروا فیها الفساد •

جوانبی

نحوای شریفنی تلخیص و تفسیر و بیان ایلدکلرنده **نظم**

بو موده شاه سلیمان سریر • کمند مشکباری بیان دبیر

جیوشش هزبران رومی گروه • برآید بسنحی جو البرز کوه

دلیران درزمن بار آورند • جو شیران غرنده کار آورند

نثر بو منوال اوزره میران نامدار • و میرمیران آفاق فروی
الاشتهار • ظفر قرینه مناشیر ظفرنشان • و طوامیر
شهامت رسان • انها اولنوب تنبیه محاضره • و پای
بست محاصره • اتمامندن صکره سرداران فرمان بران
و سرداران عتبهٔ گیتی ستان • فرادا فرادا • افعل
ما تؤمر • صدالرنی اصغا صدوندن ایکن • اولبا دیار دیار
شکار • و شهسوار ممالک گذار • سنه ثلث و
سبعین و تسعمایه • شوالنک طقوزنجی کونی که پنجشنبه
ایدی • آفتاب جهان کبی منزلنی تبدیل • و دار

ودار الدولة السنية محميهٔ قسطنطنيه‌دن فتح برج ونصرته

تحويل مراد ايدندكلري‌ده • قبل طلوع الشمس • دستوران

مدبران خمس • اعني شير بيشهٔ تدبير • ودلير بيشهٔ

ظهير • صمصام قبضهٔ جهانداري • وضرغام قلهٔ فرمانگزاري

مشاطهٔ عروس هفت اقليم • وزينت آراي مجالس

عدالت نعيم • محرم سراپردهٔ جاه وجلال • واعلم اسرار

سرادقات اقبال • سزاوار مضمون فاتخذه وكيلا

وزير كبير آصف صفا • حضرت محمد پاشا • نظم

باغ عدلنده پادشاهڭ • طوغيدي سرو كبي والله

گوروب انڭ صداقتني صبح • عرض مهر ايلدي جهان شاهي

نثر ودستور مسرور روشن راي • وزير منور درون

كشوركشاي • شمعهٔ بزمگاه فكر صائب • ولمعهٔ پرشعشعهٔ

نجم ثاقب • نير برج دكا • پرتو پاشا • وعالي مقام • و

شیرین کلام • کوه وقار شکوه اعتبار • فرهاد پاشای
نامدار • وشمس سپهر کرم • وزیر دلیر محترم • شیر بیشهٔ
نبرد • ومشیر اردشیر هیجا نورد • محمود فعال • وممدوح الحال
احمد پاشای خجسته خصال • وپیر پیش قدم ارکان • و
چهره سای عتبهٔ خاصهٔ عثمانیان • حسیب دستوران
بنام • نسیب روشناسان کرام • مسندنشین مجلس
اصطفا • وزیر خامس مصطفی پاشا • وفیلسوفان زمان
وموالی نادره دان • عمایم بزرگ • وآستین تنگ •
لاسیما نعمانی لباس • وجلادت ومهابت بی قیاس •
ایله لحسب المناصب • قرارگاه رتبتلرینه راغب • وبالجمله
روشناسان واکابر • کابراً عن کابر • اول روز پیرزاده
راکبلر • وطلوع مهر سپهر سلطنت متقبلر • خصوصا فرقدان
سپهر فضیلت • ومهر وماه گردش نبالت • حاکمان محکمهٔ

دین • و مقتدایان مسالک یقین • اعنی بها دو قاضی عسکر
بلاغت ادا • و سایر علما و فضلا • و کبرا و عظما • لا سیما
ملاذ منشیان عوارف • و سرچشمهٔ خداکان عوارف •
فصاحت شناس • بلاغت لباس • موقّع دیوان سلطانی
اعنی بو بیر نشانی • و نگهداران خزانهٔ شاهی • و محصّلان
اموال نامتناهی • ارقام اشارت • اقلام استقامت •
سردارلر و کارگزارلر و دفتردارلر • و عالی پایه لر • همایون
سایه لر • روشناسلر • زرّین لباسلر • درگاه گیتی پناه
محرملری • سربوّابان اولان معتمدلر • خصوصا گردون مدارلر •
بلند اشتهارلر • مکرّملر و وقورلر • اعنی میرآخورلر • و حشمت
دثار • و صاحب وقار فرقه لر • اعنی پایهٔ امارته ایرشمش
متفرقه لر • گزیده لر • پسندیده لر • کبیرلر لازم التوقیرلر • چاشنکیرلر •
خدمتگذارلر • صبا رفتارلر • سراسر پوشلر • زمرهٔ

دولت

چاوشلر سیمدن بوزدغانلر واوتاغه کرآنلر ایلی
کنارکیر طرف سیر اولوب صرصروار ذره لری تارمار
ومنظر آفتابی بی غبار اتمک اوزره ایکن شیرلر دلیرلر
دشمن کشلر عدو رنشلر برق جنبشلر رعد غرنشلر
ببر بی امانلر بهر بر مردم ستانلر تفنک اندازلر بلند
آوازلر زوبین وارلر سهمکین صداکر مردلر چریلر
اعنی یکیچریلر کروه کروه اظهار شهامت وشکوه ایدوب
صف صف خرامان وطرف طرف کرازان اولدقلرنده
ضیغم توان کرم آستان علی سیرت ولی خلقت
کارکذار راست کفتار شیر بیشهٔ وغا یکیچری اغاسی
علی اغا کروه جلادت شکوه وشکوه جلالت کروه ایله
آشکار اولدقده جوانب وحوانبی زیرپای مواشیی
کتاب زیب وزینهٔ حواشیی دوشوب یرلو

نظم
دوشوب یرلو یرلرینه • وقرارگاه مقررلرینه

دزیلوب اولا تفنگ انداز • هر بری جنگ ساز آتش باز

هر تفنگ فتیله سی عزآن • صنه سن اژدر شرر افشان

یوندی برجی هر تفنگ اول • ایده کرمیتیله تا که جدل

التون اسکف باشنده الده فتیل • هر بری اولدی نور و ناره دلیل

اولمغیله فتیله آتشبار • گویا باشدن اشدی شعلۀ نار

حربه لر جنگ و حربه هب حاضر • خدمت نیزه دن دکل قاصر

توغلر باشنده متصل لرزان • نوردن صانکه سرو روان

یرده یاتور قمو یوزمه لری • دوندی طاوس باغنه جلوه لری

چارطاقیله کیمی شویله یوردور • باشده همان چرخ چارمی کوتورر

اول قایقدن قوشقلرنده کجی • حلقۀ ماری ایلمش ایکی یشق

نثر بو اسلوب اوزره مستمر • کانهم جراد منتشر • یوبیان

ودوان • وکرازان وجلوه کنان • اولدقلرندن صکره کرم

جر

خیز • ضیغم ستیز • براق کام • دلدل خرام • زمان عشرت
جهان زینت • شرف پلهنک • نهنک آهنک • کرانمایه
رخت • جهان سایه بخت • سپهر انتقال • ه نو نعال

نظم

یدکلکره کرد سمندن هوا • براق بهشته ویرور توتیا
کذارنده دنیاکبی تند و تیز • خرامنده هر بیری عمر عزیز
شتا کونلرنده علف کهربا • بهارا ولدو غنچه زمرد غدا

نثر

غبّ ذلک توغدار • همای شوکته هوادار • اولان
صولاقلر مانند کهکشان • آفتابه کشش • بیکره قرین • نه که
کواکب ثواقب چرخ برین • صف آرا • وآیت کریمهٔ
والملک صفا صفا • فحوای شریفنه ماصدق بی همتا
کمانلری قبضهٔ کماندن بعید • و خدنک جان ستانلری
بوته تصور و تخیلده نابدید • بو حالت اوزره ناکاه
افق سعادتدن بر مهر درخشان • و مطلع هدایتدن

برماه تابان • فراز ابر نوکنده پیدا • واسد برجنده کون کبی

هویدا • اولدیکه نور آنه زلزله واحمانه ولوله • دوسوروشی

ویاخود برشیر ژیان • بیشه زار مهابتده عیان نمایان •

اولوب خاکیانه دهشت • وعساکر بی کرانه خشیت •

ایرکوردی • ویاخود برسرو روان • شکوفه زار عساکرده

کرازان • اولوب جویبار بصریتی سرکردان • وتماشا

استطاعتی سرکران • ایلدی کبار وصغار • واهرار دو

اخیار • وصاف جمال شهریار • ومداح دیدار پرنوار

اولوب لا تدرکه الابصار • وهو یدرک الابصار • تلاوتنی

تکرار • ودهشت بی غایه لرینی بیشمار • ایلدکلرنده نظم

لطفله هر برینه ویردی سلام قلدی رسم مروتی اتمام

نور دستارله اوتاغه لری سوزن نور سطری اولسه یری

جسم پاکینده خلعت دیبا سمنه صالدی صانکه مهر ضیا

اذنها

زر کمر قدرتین عیان ایتمش   نور بر طوقی درمیان ایتمش

صانمه یاقوتدر خنجر در   سطر یاقوته متن مسطر در

لعل و یاقوت الجینده اول شمشیر   اولدی نخل شکوفه زاره نظیر

صانکه برجویبار در مثلا   ارغوان نخلی سایه صالمش اکا

نثر خصوصا مرصع لجام • و همای جواهر نظام رخش
دلدل خرام • و سمند هنر انتقامی • برو جبله تزیین • و
نازنین و سهمکین • ایلمش که کویا نهنگ بی پروا •
دریای جواهردن هویدا • اولوب لعل و یاقوته مستغرق
والماسی شعشعه‌لری آیینه دار نور مطلق • مشاهده اولوندی نظم

قطاس منور زمین تجاک   چو برقی بارز در افلاک پاک

بقطاس ابلق سمند کزین   چو ابری مهر شعاع شعشع قرین

بو کونه زیب و زیورله آشکار • و اول حبشی طام الجینده مهر
طارم کیبی تابدار • اولدقلری حینده • تفنک انداز ان هدایت

قرين • يوم تأتي السماء بدخان مبين • سرّني آشكار
وعيان • ايدوب برآنده صواعق و رعد و برق • علوير واز
نه رواق غرب و شرق • واقع اولوب رزمگاه آتشنك شررلري
اعني اون بش بيك نفر يكيچري • شادي كمان و تفنك اندازان اولملغله نظم

دوشدي آفاقه جنك زلزله سي ‖ چرخه ايردي تفنك ولوله سي

نثر بو حالتده ناگهان • توغهاي هدايت رسان • مرشد
سپيد ريش • و سالك خير انديش • كبي نمايان • و
كاكل پريشان • اولدقلرينده صكره • رآيات زرّين جهانتابي
واعلام سهمگين كشورستاني • بهجهٔ تابنده لرني اظهار
دهر برني رشك مهر و ماه تابدار • ايليوب آغاي محتشم
رايت آراي معظّم • اعني بە مير علم • و كبراء كرام • و عظماء ذوي
الاحترام • مهرچارم قرين • شش جهات بين • صاحب
دعارلر • بلند اقتدارلر • اعني بلوك آغالري • علي الخصوص

دفه

مطرب
بوق برود

زمرهٔ مهتران • و رامشگران خوش الحانان • صدای کوس و
و نفیر • و نوای صورنای شوکت پذیر • ایکه سمکدن
سماکه تحکم • و زمیندن زمانه اظهار اشتلم • قلدقلرندن
صکره دلیران ابلق نشان • و اردشیران ابلق سواران
فرداً فرداً بجلا رخت • مصفا بخت • کاردان • پیچاکران
آهسته رو • قضا پیرو • تیرانداز • تیرکش ساز
افعی کمان • دفعی نشان • اعنی زمرهٔ سپاهیان
مردلر • صحرانوردلر • فردلر • رستم نبردلر • جوشن پوشلر
زره بردوشلر • مغفردارلر • شاهین شکارلر • ششیرزنلر
دشمن شکنلر • برارلر • گروه سلاحدارلر • ارسلان جنبش
فیلان غربش • جنگ افکن • رویین تن • سپرگیر • تیغ تیز
سام سوار و تهمتن نشین • علوفه جیان یسار و یمین
غریبلر • مهیبلر • بی نهیبلر • ناشکیبلر • بی مانلر • جان ستانلر

اینک خولر جنک جولر دلیران هنر بر استشعار غربا آیین
و بسیار فوج فوج نمایان بلوک بلوک خرامان صف صف
کرازان طرف طرف جلوه کنان اولوب بیرقلری رنکارنک
و لباسلری زربفت و سرنک آتلری ترک تازده زر
اندوده رختلری سوزوکدازده آلایلری کامل کرد سم
سمندلری فرق فرقدانه واصل لاکسیما روشن بیرجلر
دمدمهٔ سر آجلر نکهبانلر دربانلر سربازلر رعد اندازلر
جبه جیلر عربه جیلر و سایر خدام ذوی الاحتشام یرلو
یرلرنده و جایکاه مقررلرنده مانند سنین و شهور مرور عبور اوزره ایکن

نظم
سپرهٔ حقدی چو کبار و صغار — اولدی معموره هر سر دیوار
با ملرقادر اولمسه کفتاره — یاردن دادایدیدی چو نکاره

نثر
و بالجمله رعایای محزون و مغموم و سرنکون دعاکرمانی
قرون ایدوب و این تذهبون آیتی تذکر و ازواج و اولاد

واسباط

واسباط واحفاد فراقيني تصورصددنده عساكر راكب

مانند غمام متراكب حوالي شهردن باغلر كنارينه قريب

وتزاحم وتفادمدن ناشكيب اولدقلري كبي نظم

ظاهر اولدي اوتاغ سلطاني سيم برقلعه طوتدي ميداني

سايه‌ٔ نه سپهر ايدي غالب كه ملايك پر ايدي جانب

هر طنابي شعاع مهره بدل نه فلك دنسه اول اوتاغه محل

نثر چونكه خاقان دادگستر اول بروج پرنوره كذر

وجمالي ماهي غلمان پرده نشينه منظر بيوردي

ارباب نظر فاذا برق البصر وخسف القمر وجمع

الشمس والقمر تلاوتيني مكرر ودوام دولت شهرياري

دعالريني ازبر قلوب يقين وبعيد ذلك يوم الوعيد ديو

منزللريني جويان وغريوان تحير كنان اولوب كيتديلر نظم

كيردي سيمين خيامه عسكر شاه خيل كردون بوزي قلدي پناه

هر بري فكر ارتحال اوزره سفر امرينه استعجال اوزره

مجلس ثالث سلطان فرمان رانڭ حركتي
مراحل ومنازلده كي اجلالي وبخت ودولت
سلطنتڭ اقبالي ووزرانڭ آلايلري
وابتداء جنگده كي رأي نصرت آرالري بيانيده در

بنه بر گونكه مهر نوراني چكدي زرين لواء سلطاني
گوييا اولدي نور شعشعه‌سي توغ زر رشته موي خاقاني
صنه بس صور ايدي صداي نفير قلدي بيدار خيل انساني
باشلدي هاي هوي زمزمه‌يه عسكر مملكت سليماني

نثر اعني كه سلطان عالي كيش وصاحب قران بلند انديش مانند اسكندر پيشاپيش اول عساكر بيشا بيش ايله بدرقه همت زمت كشورستانه رهنما و سبيل جنبش جبرئيل دليل هماي جبليه پيشوا اولوب طراق اسوه تكاپوي

اتخاذ ايدن

زخارینه تنک واکناف شاسعه سمم ستور آنله
شکسته حال و بی درنک اولمغین طی منازل حلت
ساز وقطع مراحل نشب وفراز اودزره فسیحة الارجا
صحیحة الهوا صیدکاه سلطانی شکارستان خسروانی
اولان محروسهٔ عظیم القدره وصول مسعود اعنی محمیهٔ
بهیهٔ ادرنه ده نزول معهود لری میسر اولوب کما فی الاول
تزاحم وتقادم محمل بلکه اتم واکمل تراکم وتهاجم محصل
اولوب قطان حوالی نشین وسکان خطهٔ کزین
دیدار بهجت آثار شهریاره نظر واثار اجناد
رستخیز اطواره صرف بصر قلدقلرندن ماعدا اوج
کون تمام شرف نزولیله شادکام وسعادت عالم
شمولیله مسرت انجام اولمشلر ایکن همای همت کیتی
پناه ذروهٔ رتبت عزیمتی پروازکاه ایدینوب حرور

ایامله صوفیه نام قصبهٔ غنیمت انجامده آفتاب گردون کبی

یکی برکون قرار و آرام بیوردقدن صکره ماوراسی

دلیل سبیل غزا و سبیل دلیل مقصد اقصی در ارتحال

ظفر نوال و انتقال سفر مآل اوزره کارگر پولاد

بکمر چرخ بنیاد نصرت آباد اعنی قلعهٔ بلغراد

اوکنده رفع خیام و نصب اعلام قلنوب

ایکی کون تمام قرار آرام عقیبنده

خسرو لشکرکش و نصرت نکین — شاه جهاندار و سلیمان نشین

کرد بدریای عساکر خروش — زمزمه پرداخت بروی زمین

کشت لکدخورده پرخاشیان — کاو زمین زیر زمین کزین

بو منوال اوزره زمین دیمکله معروف برجایگاه

موصوف مأوای خیول رحاله و منزلگاه جنود نباله

خصوصا اوتاغ شعاع شعشع طناب سلطانی نمودار قباب

آسمانی

13

آسماني • اولمغله عساكر دسا كر ربع مسكون • خراب
وانقلابدن قورتلش دريا كبي سكون • ومراكب
ستور وخيول وهيون • صحاري تحمّل وتنعمده كندولري
راحت نمون • ايليوب بروجهله استراحت • و
معاشرت اقامت • مقرّر اولدوغي كونده راه
سعادت كواه سلطان زرديهيم • عصاي موساي
كليم كبي بردرياي بي كراني دونيم • وقلوب مرغوب
ذوي الاحترامي اماكن حيرتده عبوديده صدقله مقيم •
ايليوب شهبازان سرحدروم • وسربازان
هزبران هجوم • كينه دارلر • دشمن شكارلر • ببرجنكلر
پلنك آهنكلر • كرجنكلر كرجكلر • شيرنرلر • اژدركلر •
فردلر مردلر • رستم بنردلر • تهمتن تنلر • اعدا شكنلر •
آهن بدنلر • قوي جوشنلر • بلكن پوشلر • دريا خروشلر

میدان غزانک آلا ولری • اعنی روم ایلی عسکری •
آلای آلای صف آرای وهیبت نمای • اولوب
ببر بیانلری بردوش • وجرسلری پرصدا وخروش •
نیزه لری خطار • جرأت ستیزه لری آشکار •
قول قول اولمشلر • صاحبقران غازینک برنکاهنه
قول اولمشلر • علی الخصوص بربدر منیری • وبر
شمس فلک تدبیری • درکنار اهتمام شکر نظم

کرمده حیدر کرار ودر شیمده عمر   سخاده بحر کهربار در اکا همسر
برمده رزمده اولدر پیاله کیر ودلیر   عجبمی دوشسه ایاغنه بچه یوسک شیر

نثر اعنی ماه سپهر رتبت • وآفتاب فلک منزلت •
جم بزم • رستم رزم • آصف را • صف آرا • روم
ایلی بکلربکیسی احمد پاشا • گروه نصرت شکوهه
هویدا • وشکوه مشکور شوکت گروهه آشکارا •

اولوب

اولوب بر وجهله آلایی کوستردی که چشم احول
نظیرنی کورمش دکل • و دور دین ور بو کونه زیب
و زیوره ایرشمش دکل • القصه دیدار مسرت آثار
سلطانی • مانند آفتاب درخشانی • ذرات وار •
اول کروهی غریق انوار • و سلام عنایت نظاملری
ایله کامکار • بیوردقدن صکره بر فوج دریا موج •
و صفوف آلا فوج • دخی ظاهر و آشکار • اولوب
دولتیار سعادت دثار • عالی رای اعالی مدار •
میرمیران قرمان • سلیمان پاشای کامران •
و عساکر بیحد • و کروه مور عدد • اعنی سهمکینلر •
صحرانشینلر • کوته ریشلر • دراز سبلتلر • عدو
کیشلر • درشت خلقتلر • زنخ تنلر • جوشن بدنلر
شکاریلر • بادیه یاریلر • بیابانیلر • قرامانیلر • منظور انظار

همت شعار • ومسرور اسرار عنایت آثار • اولدقدن

صکره روی زمینه • اعنی دشت زمینه • نزول

همایونلری میسّر • وترتیب دیوان • وتقدیم ارکان

وروشناسان • مقرّر اولوب امرا مسیحیه‌نک

ممتازی • وکبراء عیسویه‌نک سرافرازی • که کلبرینک

اولوسی • چه دلاورلرینک یوزی صولوسی •

قرال بن قرال • اردل اوغلی ددکلری روشن حال •

اعنی قرال استفان • ارشده الله تعالی الی نهج

الایمان • لقاء صداقتنی خاک عبودیة القا • وروی

استقامتنی بسیط اطاعة انها • قلوب بومقوله

انعام واحسان عادات کریمهٔ شهریاران • اولمغین

پای سریر سپهر نظیره جبهه سای • وسزاوار

خلعت موهبت کشورآرای • قلندقدن صکره • هزار

اسم ا

اسرار ظفر شعار وآثار نصرت دثار اعلامي وعيد
شريف اضحى ورور چشين مسرت افزا ايامي
كذران اولنجه اون كون تمام اوتاغ معمر خيام
وخيام موفر ختام وادئ توقف وآرام ده بردوام
اولنوب عاقبت ماورا سنه عزيمت ودرياي بي
نهايت كبي رياح رحلتله حركت اولنوب طراوه
صوبي كه هر وجهله طراوت كواه وآب روي جمله
مياه اولمشدر درياكبي روان ايكن قوس قزح
نشان بر جسر عظيم صراط عنوان بناسي الجون
زينت ساز رواق تدبير اساس انداز طاق
همت مصير سواد اهتمامك تمامي دولت
آباد اقدامك بلنداقدامي من حيث لا يحتسب
اتمام مهام اناني مكتسب هر بر بير هيبت وغا

یکیچری آغاسی علی آغا مقدّمجه کوندرلمش ایدی
سابق الذّکر اوسک کوپروسی بناسنه امر
عالیشان ویرلمشدی بر مقتضاء فرمان بزرک
ورأی عالم آرای سترک اول سیل دریا خیله
روان وجسر سریر طاقی بناسنه همّتنی چوبان
ایدوب ماه چارده مثال اون دورت کون مقداری
عرض کمال وتکمیل نقصان بنایه اهتمامی تمام
اتمکله طولاً دورت بیک ذراع وعرضاً بش ذراع
بی مظالم وبی نزاع بر جسر بلند وصراط چرخ پیوند بنا اولندیکه

نظم قوس قزحله آنی بربیرون اتسه‌لر غرض
هرکم کورسه دیردی بین السّماء والارض

نثر وبالجمله دنیا صراطی دینلسه جایز فاتحه‌سندن خاتمه‌سنه
عازم اولانلرک دیللرینه اهدنا الصّراط المستقیم

96

نظم تا کچه غرکر سلطان   چکدی اول کوپری نیجه بارکران

خیلی مروانی درکنار ایدی   نچوروب یه ده دن شمار ایدی

نثر بو حالت بشارت نثار وساعت سعادت

شعارده قوت قاهره جهانپناهی وصلابت

باهره زمان وستکاهی معارنتیله تا بحر محیط دن

اول سیل بسیط وارد وابتداء خلقت آب وخاکدن

انتهاء استدارت افلاکه وارنجه تصوری وتخیلی

فاسد وکاسد اولان امورنا وره دن بو

حادثهٔ عجیبه وواقعهٔ غریبه سمت ظهور وسمط

شعوره کلدی که پای تخت علیهٔ محروسهٔ قسطنطنیه

نیمانینک آهن لنکر تنین پیکر دریارو هواپیرو

خاصه قدرغه لرندن ایکی پاره کمنی بو نجه بوادی

ووحشتی کذران اولوب اول جسر عظیمک

کمرلری منظرینه کلنشلر اساس قرقرم لباسینی

کورنجه تحسین و آفرین بحرینه لنگر صالشلر خصوصا

شب تا سحر مشاعل نورانی و قنادیل درخشانی

برله کندولرین طوتشلر کویا که آغ وکرک طرنه سیمی

یایزاو دکبی کفار روسیاه قلعه لرینه جان اتشلر

شهریار دریا کذار ایسه سرچشمۀ زلال نسبی

حضرت نوح نبی کبی کشتی نشین وعظمت وجلالیله

تمکین اولوب دکزمالکی کبی دریایی درکنار

واول دریاچۀ کوهرشکاری تمکنت و

جلالتله عبور وکذار ایلدکلری حینده نظم

دوی اهر کس اول آفتاب ایو زره

درشهوار جقدی آب او زره

نثر محصل کلام جنود سپهر انتقام مرور ونزول

ذعبور

وعبور و دخول ایدرک نتیجهٔ اشکال مساوات •
ودریچهٔ دریچهٔ فتح و نصرت • اولان حصار نامدار
وبروج سپهر اشتهار • اعنی قلعهٔ استوار سکتوار
اوکنده نزول ایده جکلری کون • اولا اول مدبر امور
جمهور • ومتمم مهام امور • واسطهٔ نظام انام • ورابطهٔ
مرام ذوی الاحترام • کریم الشان عظیم العنوان • عقده
کشای سلطنت وجهانداری • راحت افزای عتبت
رغبت شعاری • امن وامان چراغنک وقادی
زمین وزمان استمالتنک معتادی • قطب سپهر
جهان پروری • ومحور فلک دادکستری • مرکز
دایرهٔ عظمت وکامرانی • وسرچشمهٔ فراوانی حلاوت
وزندکانی • وزیر اعظم ومعظم • مشیر افخم ومفخم •
اعنی به حضرت محمد پاشا • رفع الله رتبته بحیث

مایش • صاغ قولده آلای • والآی ولایت نمای

کوستروب بر وجهله قوللرنی تزیین • وقوللرنی زیب

وزیورله تسهمکین • ایلدیلرکه اسکف زرینک شعاع شعشعی

اشعهٔ آفتابی نایاب • وبسیط خاکک لوامعی

کواکب درخشندهٔ زیر نقاب • وپرده نشین غمام

وسحاب ایتدوکیذن ماعدا • دستارپوش اولنلرک

اوتاغه‌لری • پرتوکبی عالمی استیعاب ایتدی

وابلق سوار اولانلرک ظلال ابلقی • خورشید

تابندهٔ ماورای سحاب توهمه ایلتدی • نظم

برکروهی اولوب مجوّزه پوش • • •

صوقدی باشینه ارغوان نخلن • • •

طوندی سلطان بورکی صحرایی • • •

• • کوردیلر میر عاشقان نخلن

تنم

نثر خصوصا کونا کون بیرآقلر آچلدی • کویا سپهر کبی
بولتلری پاره پاره اولوب بسیط خاکه صاچلدی لا سیما نظم

قرمزی اسکف اولدی بی پایان
طوغدی برج شفقده مهر جهان
کیمی کیمش توغلرینن باشه
طورر اسکفله نیتیه کم پاشه

نثر نیزه لر ایسه سرفراز • و شهاب ثاقب کبی شعله
ممتاز • ترتیب آلای • و تزیین عساکر ظفر نمای
سرحد اعجازه واصل • اولدقدن صکره • بنده
بو قولده فرقدان برج سطوت و اجلال • و مهر و
ماه اوج عظمت و اقبال • مشیران سلطان هفت
اقلیم • وزیران خاقان زرد دیهیم • و دستوران
بلند اقتدار • وزیران سپهر اشتهار • اعنی همایون

بو بکر فطنت عمر عدالت • فرهاد پاشای عالی رتبت •
عثمان حشمت حیدر کرم • دستور محتشم • احمد
پاشای محترم • اما صول قولده دستور ناوردان
وزیر مشیر کامران • خانقاه سعادتک پیش پیش قدمی •
و جایگاه وزارتک کاردان مخفی • وزیر خاص
مصطفی پاشا • لازالت مجبته عن الحنا • و میران
بنام • و اعاظم عظماء ذوی الاحترام • شیر صولت •
ببیر خصلت • جنک افکن و صف شکن • بهر بکلر بکیلکندن
موزول اولان علی پاشا • فرادا فرادا سیوف نما •
و صفوف آرا • اولوب مغفر بسر • جوشن ببر
اسکف پوش • زره بردوش • بیراقدار • دشمن
شکار • اولان قوللرنی • و قوللرنی بر وجهله زینت
مسیر • و شهرت پذیر • ایلدیلرکه آن رکوبدن

زمان

زمان نزوله وارنجه الآیلری بربرینه متصل و
اطراف شاسعه نظرگاه شاه جهانده مفصل اولمشدی
ناگاه برقلعهٔ سپهر اشتهار ظاهر وآشکار اولدی
که حطهٔ احیاطسنی جزایر بحر محیط کبی آب روان احاطه
اتمش وهر جانبنی لجن گردابی اولمغله مرور اولنه جق
یوللری بی نشان اولوب گیتمش خصوصا بر طرفی
بتاقلو نیستان وبر جانبی خارستان وجنگلستان
اولدوغندن ماعدا ایکی قات یاروقان و
میاننده برحصار فلک بنیان که صوبی بادی
نظرده صعوبت شعار وخوبی یاد قدرت واقتداره
محال ودشوار ایدوکنده اشتباه یوق سنه
اربع وسبعین وتسعمایه محرم الحرامنک یکرمی بسنده
وتاریخ رومیدن اغستوس اینک بشنده که

ایام سمومیه نهایتینی بولمش • وساعت روز علی
الحساب اون دورت اولمش • ایدی عساکر
جرار • مانند نجوم تابدار • لباس زربفت وزرکش
وکربابس فاخر ومنقش • لرینی کیوب • آیین زیور
معارج اعجازدن برتر • وستوران زررخت • و
سلاحداران مساعد بخت • بیدای شوکت و
شهامتده جلوه گر • اولدقلرندن صکره صاحب قران
زمان وزمین • وسلطان فرمان ران سلیمان تمکین
مرآیای شکوهده نمایان • ومزایای جلالت قرینله
مشارالیه بالبنان • اولوب سایر تحف گران مقدار
وبیشمار رخت زرنگار جواهرنثاردن • ماعدا
زررشته دن ساخته • وهر رشته سی شعشعهٔ مهرله
پرداخته • بر قطاس نورانی • وقطاس خسروانی

طقمشلر

طعنه‌لر که هر کورن نکته شناس • بسیار حمد و سپاس
ایدوب و جعلنا له نوراً یمشي به في الناس
آیتنی رسایل اوصاف • و مدایحنده اقتباس
ایدرلرکن • ناگهان کفار بار و نشیمان • بسیط
خاکده بر مهر درخشان • کوروب آیا آفتاب عالمتاب
عالم غبرایه می اینمش در • و یا سرچشمهٔ نور و ضیا ایک
بو صحراده عینی می بولنمش • در دیو تصورده
و بعضیسی عجبا قطاس شاه هفت اقلیم • و یا خود
رکاب پادشاه مرصع و بهیم • میدر دیو تفکرده
ولکن اکثرهم لا یعلمون • بل هم في شك یلعبون
والحاصل زمرهٔ کفار بدکردار • طریق توهم و تخیلده
خاکسار اولوب هذا شيء عجیب فحواسنی
اظهار • و خوف و خشیتلرینی بیشمار • ایمک

صدد نده ایکن • اول جیش طام • و دلیران هنربر انتقام •
محاصره امرنی تمام • و اول قلعه نک جزیرهٔ دریا کبی
استیعابنه اهتمام • ایدوب شهریار دارا آوارات •
و تاجدار سکندر مرآت • اول حصار بنا مک جانب
شمالیسنده کی صحراده نزول همایون و آرام • بیورد قدن
صکره اول قبیلهٔ بدکردار • فیومئذ وقعت الواقعه
مضموننی تکرار • و فجار ناستوده کار • یومئذ این المفر
نحواسنی آشکار • ایتمک اوزره ایکن • دستور سرور
کشورکشا • وزیر ثالث فرهاد پاشا • ذو القدر
والاقبال • و مهر سپهر جاه و جلال • زال نبرد رستم
نورد • ملک الامرا • ملک العظما • اناطولی بکلربکیسی
محمود پاشا • ایله بی باکلر جست و چالاکلر • هیجا کرلر
وغا کذرلر • سپر بناهلر • شمشیر دستکاهلر • کار

زارکر

کارزارک چاغ قولی اعنی عساکر اناطولی جانب
جنوبیسنک غریبینی درکنار و نسیم شمال کبی
معارک و محارب فضالرینی کذار ایدکلرندن صکره
وزیر حسیب مشیر نسیب و ادیب پنجه کیر دلیر وغا
وزیر خاص مصطفی پاشا و برآدر مهتری و روم
ایلی غازیلرینک سروری جنک افکن و صف شکن
روم ایلی بکلربکیسی احمد پاشا زیر دستنده اولان
عساکر نصرت قرین و سربازان شاه دین
ایله جانب شمالیسنده دامن کیر جنک و
پیرامن کیر قصد و آهنک اولوب لاسیما
پادشاه کشورستاندن مقدم واروب قلعه نک
جانب شرقیسنده کی جنکلستانده ثابت قدم
اولوب دایرهٔ قلعه ده کی صوبی کسمشلر و سمت آخره

اقیدوب محاربینی خشنک و یابس قلمشلر ایدی بو دفعه
دخی برقرار و بنیان مترسه خدمتکزار اولدقلریدن
صکره جانب شرقیسی که فرهاد پاشا ایله روم
ایلی قوللرینک تابینی در دستگیر علی آغا یکیچری آغاسی
علی آغا ایله کروه مهیب و جنودی نهیب قدماء
عسکرک سردفتری اعنی زمرهٔ یکیچری
نظم هر تنش ساز و رعد آواز اولوب

هر تفنکک فتیلهسی سوزان
کندولر بر چاقمقا و اولدی نیمان
باقدیلر صاغلرینه صوللرینه
غیری قوللر قول اولدی قوللرینه

نثر وبو فرقهنک شرقیسنده و فرهاد پاشانک
غربیسنده غزاة بحرک دریادلی و دریاشناسلرک

بنی الی ولی

22

بی معادلی میر کار آزموده و دلیر بسیار ستوده

غازی بیر و بتنک قوجه ایلی سنجاغی بکی علی بورتنک

و سرحد بکلرینک ممتازی امراء غزا پیشه‌نک سرافرازی

پرخاشیانک ارکلی بوجغه سنجاغی بکی

بومنوال او زره دورت قول معیّن و ممتاز تمرّس

ساز و طوپ انداز اولدقلرندن غیری جنود

غزاه سرحد و جیوش منصوره لایعد دلاورلر

بیکار کرلر جنک پیشه‌لر نبرد اندیشه‌لر قهرمان

کارلر شبخون کذارلر اعنی بودیم عسکری ایله

عالی قدر ذو العزّ و القدر میر میران نامدار مشیر

عالیشان بلند اقتدار عطابزمنک خاتمی

سخا صدرینک صدر محترمی تدبیر بحرینک در یکتاسی

ارباب لطف و احسانک انکشت نماسی

انعامی وافر احسانی متکاثر

نظم

کرمی صانکه اولدی بحر محیط / ربع مسکونه هب سرابی وار
یا کرم کیمسه کورمدی لطفن / بر غریبه هزار همتی وار
ذات پاکنده ختم اولوبدر جود / حد وپایانی یوق مروتی وار

نثر میر میران دانا بدون بکلربکیسی مصطفی پاشا که
سابق الذکر وزیر اعظم حضرتلرینک اقرب اقرباسندن
واول دودمان سعادت آشیانک شاهین کبی صلابت
نماسندندر عهدنده ارباب معارفدن کمسه بو قدر که
عین انعام نظرلر ایلمیه مگر که کورمیه وعصرنده
اصحاب لطایفدن شیئی فی قالمشدر که انواع التفاتنه
معارف قلمیه یا مگر که اشتمیه حقا بر ذات شریفدر که
هر نفسده احسان اوزره اولمسه خاطر عاطرنده حضور
بولونمز وبرشان لطیفدر که بر دمده بیک همته دسترس

السن بو

بولمسه باطن وظاهرلرنده سرور کورنمز • حق سبحانه

وتعالی اول وجود پرجودی معمّر • وچراغ رفعتن کوندن

کونه کون کبی منوّر • ونور دیده لرنی نور عزّت وکیاسیله

انور ایلیه • وعموما عساکر قرمانله سلیمان پاشا

قرال ضالک سمتنه مقابل • اوستون بلغادی اوکنده

نازل • اولدقلرندن ماعدا • میر لواء عالیشان •

کوستندیل سنجاغی بکی محمد خان • سکواره جاری

ومرور وعبوردن عاری • اولان ریکیه نام بیاملو صوبی

کچوب قرناد پاشانک اوراسنده • وبو بوغچه طرفلرینک

احتمال خطر اولان صحاری وبیداسنده • قراول

طریقیله کشت وگذار • وکندولری کارآزموده بیکار

ایدرلرکن بو جانبده کفار خاکسار • بروج سکوارده

بیوآر • خصوصا هر برسی خاسر وخائب • وتقدون

من کلّ جانب • لا سیّما هراس و بیملری غالب • ولهم عذاب واصب

نظم کوره لم عاقبت کار نولور
اهل اسلامه کفّار نولور
ایچسون اول شاه جهان آب حیات
دوشسون روی زمینه ظلمات

مجلس رابع ابتداء جنک وپیکار وازدیاد کرمیت کارزار خصوصا فتح یاروقان وهزیمت کافران بیاننده وپرتو پاشا خضر تکرینک جنکی وکوله قلعه سنه آهنکی اعلاننده در

چو آیین هیجا بپایان رسید | صدای شپوری بمیدان رسید
هزبران مرد افکن پیل تن | دلاوردلان تهمتن بدن
همه کارسازان رستم منش | همین پندشان یکدکر را سرش
زرعد سهمکین برقی دلیل | زمردم تهی هیچو کردون سبیل

جنکی

چنین گرم شد دود گاه نبرد نه در چرخ پران نه در خاک گرد

نثر بو منوال بی‌همال • و اسلوب غرا مائل • ایله
آتش فشان • اژدر دهان • رعد فغان • برق
نشان • شررگستر • ثعبان پیکر • صف شکن •
نبرد افکن • جنگ جو • پرخاشجو • بی امان •
جان ستان • دوربین • آتش نشین • مرد غدا •
آهن قبا • ضرب زن • حرب کن • طوپلر • پر آشوبلر •
طمن طاشلرنی پرتاب • و برج قلعه خراب و یباب •
ایتمکه باشلیوب رعد انداز آن بی مر • فتیل مار پیکرلرنی
پر شرر • خصوصا بیوغه جهادی سوزان • و کبریت
حرب و ضرب گشادی • شعله ستان • ایلیوب کفار
ضالین • لعنهم الله الی یوم الدین • هراسن د بیمله
غمناک • و فراز قلعه‌ده غراب رو سیاه کبی بیمناک •

اولوب صاغ وصولدن • وبالجمله سر قولدن ضرب نام
وحرب خسارت انجام • ایله کفره مغبون • منکوب ومغموم
ومحزون • طوپه دکلش میمون • کبی حرکات بی مآل
وآتش نداملرینی اشتعال • اوزره ایکن نظم

روم ایلی عسکرینک سردلری | کمسی بغره زنان کیمی جری
کوستروب قوت بازولرینی | اغدروب دیبه ترازولرینی
جان اتوب قلعه یه قرشو هر مرد | قلدیلر طوپ وتفنکیله نبرد

نثر • علی الخصوص متسلرینه مجاری اولان دیوار
اوج قات حصار • وبروج سپهر برین کبی استوار
اولوب پلچن ابدار • واشجار وچمنزار • ایله بنا قلعه‌لر
وزنک فکرت حرب وضربی • مرایای طبیعتلرندن
سلمشلر • حقا بروج جهان محکم • ومشید ومستحکم
اولمش که وارت طوپلری طشن پاره قاتینی کچه مزدی

دعاوت

و عادت مألوفه سی اوزره اقالیم جنک و جداله یول
اچه مزدی • حتی پاروقان مذکورک قدی طولا
اون ایکی ذراع • و عرضا بش ذراع دن زیاده
ولوب اماکن مهمهٔ کفره • و مساکن مشیّدهٔ
فجره • دروننی استوار • و قات قات حصار •
ایلیوب بو استحکامدن کرکی کبی اطمینان بولمشلر
و توکنمز فی بروج مشیّده نحو استندن نادان
و غافل اولمشلر • آخر الامر سطوت هیبت
خسروانی • و مهابت صلابت سلیمانی • سنه
اربع و سبعین و تسعمایه • محرم الحرامنک یکرمی
التنجی کونی • اول عفاریت ملاعینی تالان • و طش
پاروقانلرندن خواه ناخواه کریزان • ایلیوب غازیان
شیر جنک • و دلیران اردشیر آهنک • اعنی روم

ايلي عسكرينك سرفرازلري • ومحارب ومعارك
عرصه كاهنك سربازلري • مهاجمهٔ جمّ غفير • ومجادله
جلادت مصير • ايله بزمگاه خردن بادلر • واول
حركتي خورنادلردن التي يوز نفر كافري كشته •
وطشن بارو قانكري ايچنده پشته پشته • قلوب
اللري خانمانلرني ياقديلر • وباعث اطمينان اولان
تكين كاهلرينه هزيمت آتشن براقديلر • لاجرم
كوزهٔ فجرهٔ ضالّين • خايفين وخايبين • فاصبحوا
خاسرين • على ما فعلتم نادمين نظم

آيت فتح ابد آور بو — جنب فتّاحدن عطادر بو
اعلسون قانلو باشن دوكوب كفّار — خيلي نا ديده ماجرادر بو

نثر اما دستور دانا • مشير افلاطون كيش • وزير
ثاني پرتو باشاكه • پادشاه عالمپناه • ظلّ الله

بنهان

انجم سپاه حضرتلرینک پای تخت سنیه محروسهٔ
قسطنطنیه‌دن توجه همایونلری واقع اولمزدن ایکی
کون اول که روز دوشنبه ایدی امر عالیشان
و فرمان ظفرنشانلری مقتضاسنجه سربازان
دشمن شکار و سپاهیان شعار اعنی زمرهٔ
علوفه‌جیان لبار و دلاوران شجاعت قرین
و بهادران شهامت رهین فرقهٔ غربا یمین
و تفنک اندازان و هیجاسازان هر بری جکر در
وجری ایکی بیک نفر یکیجری والحاصل
بو مقدار عساکر نصرت مآثرله پادشاه جم جناب
درکاهندن مفارقت و فرمان جهانستانیلری
اورزه کوله قلعه‌سی فتحنه عزیمت ایلمشلر ایدی
بعده زان و شستیان تیرانداز و تریه کیران

ایلغارساز سوآران یغماپرستان و تاراجیان
وادی نوردان اعنی تاتارخان طرفندن کلان عساکر
بی کران و سابق الذکر کزینهٔ بنی اردل واطاعت
وانقیاده مکمّل اولان قرال استفان ایله خوروادن
اطاعت کران و افلاق و قره بغدان طرفلریندن
قازقلر و وپوده لر و بوناقلر عموما پرتو پاشا جنابنه
هیجاگران و فرمان بران تعیین اولندقلریندن
غیری شجاعت شعار شهامت دثار میرمیران
تمشوار مصطفی پاشای کامکار ایله زیردستنده
اولان غزاهٔ جنک آموز و دلیران هیجافروز
سرتاپای معرکه آرای اولوب کوله قلعه سی
فتحنه مترس ساز و بعض قلعه لر و برجلر کرفته
اساس انداز اولدقلریندن ماعدا نظم

کرم اولوب هر طرفده آتش جنک اودن آتشدر دوی طوب وتفنک

تیرلر خود کمانده بسته دهن نه بشردن دونر نه جوشندن

نثر والحاصل عساکر صاحب قران زمان جنود

بی کران حضرت سلیمان کبی جوشان وخروشان

جوق جوق خدنک اندازان وطرف طرف جنک

سازان اولوب کثرت خدم وحشم ووفرت

دلیران بنی آدم دریا مثال اول طرفلری

قرین غوطه وخراب ایتمشدی وکره زمین اوطوفان

قیامت نشانن بی نشان اولوب کیتمشدی

فاما استدعاء کثرت وعقول واقتضاء کثرت

نفوس وخیول موجب محض قحط وغلا وضد

وفرت وغنا اولمش ایکن اول وزارت ونیابت

مقامننک صدری وعدالت ودیانت سپهرننک

عالی قدری استقامت بوستانینک سرو بالای

جلالت وجلادت بهشتینک طوباسی تدبیر

فلکلرینک آفتابی تیر شیر ملکلرینک گردون جنابی

نظم باعث نظام هفت کشور متمم امور تخت وافسر

سپهری سرای ملکت رفیع نقی نقاوه شاه مخدوم

وزیر کبیر کشور آرا سمی رسول حی و دانا

نثر اعنی حضرت محمد پاشا اللهم ابق کما شا

انار قحط وغلایی غلا واطوار رنج وعناسی

محض غنا بیوروب نظم تدبیر دلپذیر غنا ویردی عسکره

زاد وزواده بحر ادلوبن اقدی هر بره

آنلر برابره آغری غم غصه کورمدی

خاک غلایه غله وارنه یوز اورمدی

اولدی فخر رنجی کبی قحط بی نشان

مکمل دفتر ٥

تکمسه ذخیره زحمتنی حکمیدی عیان نثر بوندن ماعدا
ترتیب آلای • وتزیین عساکر نصرت آرای •
خصوصنه دخی تیر کمان همتلری شهاب پر ضیا
کبی سماء استماله واصل اولمش • وشمشیر
قبضه شجاعتلری آفتاب سها سنا کبی بیداء
سپهر رتبتلرنده امتیاز بولمش • ایدی بو اسلوب
نامسلوبله جنک وجدال • وحرب وقتال • اوزره
سنهٔ مزبوره صفر المظفرینک دردنجی کونی
دخی رایات فتح وظفر • قلاع فکرت ونظردن
برتر • اولوب باروی باروت فشان • ایچ باروقان
دخی عساکر اسلامه تسخیر • ودساکر بی قیاصر
کبی زیر وزبر • وبسیط قهر وتباره برابر • اولوب
روم ایلی عسکرندن هزار نامدار سوباشیلر • و

بیشمار پیکارگذار و پرخاشیلر • طوپ و تفنک
و شعاقوس و زنبرکدن • دوشدیلر • اعنی که
اول سفر ظفر اثر • و مهاجمهٔ هیجاگزرده • شهادت
یوللرینه آتشدیلر • زیرا عساکر دسا کرکستا
نصرهم الله تعالی • طرفلرندن اتلان طوپ رعد انداز
و تفنک هیجاساز • قلعهٔ مزبوره یاره • قانلرینه
گرفتار اولور قالوردی • نشیمن کفار • و بیر اعتن
فجاره • انجق صدالری و بژواکی واصل اولوردی
فاما زمرهٔ ملاعین • و کفرهٔ شیاطینک تخشش برقی
رخشش • و طوپ و تفنک آتشلری • لابد
بر دلیر بیل بدنه • و یا بر شیر مردم سر و تهمتن تنه •
راست گلوب هر وجهله آتشدان قوتلری کرم
و عساکر منصورهنک یوریشی تابش مهر کبی

وغدار

بر مقدار نرم اولمشدي • آخر کار جنود جرار • مانند
بحار ذخار • کرمیلرني بي نشان • وآتشدان فوجلرني
محض دخان ایدوب ایچ یاره قالملرني دخي الدیلر •
وهزار خوریادک مانني بسیط خاکه صالدیلر •
حکایت اولنور که اول فرقه ضلالت وفاتک
رئیسي • وابلیس علیه اللعنه نک همدم مکر وتدلیسي
قرال ضلالتک معتقدي • ونیران جحیمک مخلدي
رأس فتنه وفساد • آتش افروز خرمن عناد
قلعه اسکتوارک باني • بسر آة اشرانک کارداني
زرنسقي دد کلري مروان • علیه اللعنه والخذلان
که سني یتمشه یتمش • ودنداني خاک ریزه بنزه
یتمش ایدي • زعم فاسدنجه تدبیر • وزعم مسلمینه
بذل وسبطي کبیر • ایلیوب برجانبنه کلجه کلجه • التون

و دوشن • و بر طرفنده کیسه اقچه و فلوس منقوش
قویوب کفار بدکاری • و فجار ناستوده کاری
زمره سندن بر دلیری دراک • که روم ایلی عسکرینک
بر نیچه زخمناک • و طوپ و تفنک و تشقالوس و زنبرک
ایله هلاک • ایلیه بسندیی کران • و تحسین فراوان
ایدوب التون کیسه سنی اچردی • و اول بدکردارک
اوستنه دست انعامله فلوری صاچردی • و اما حین
جنک و هنکام طوپ و تفنکده قپو خلقندن بریني اورسه
و یا خود ینکچری طایفه سندن برینه زخم ایرکورسه
اکرام بالغ • و انعام سابغ • قلوب غروشن و اقچه به
لایق • و انعام و احساننه موافق کوردوبسه
لکن تیچین که شکسته تنلر • و کسسته جوشنلر اعنی
هلاکلر و زخمناکلر • اناطولی عسکرینذن • و اول سمتک

دلاورلرینن

دلاورلردن • اولسه راه احاننده تردد • وسمت تختنده
تعند • ایدوب زخمناکنک ناتوان • وکارزار
مهابتدن کریزان • دردیو دم اولورکه فلک اخضر ایله
کوزلرین بویارمش • وگاه اولورمش که اشرف
والانا قدر دیو همتنی دریغ طوتارمش • بو طریقیله
عساکر منصوره نک کهان ومهانی • وهر بریک
معادیده ومراتب شانی • معلومی اولدوغنی اعلام
وسلم اسمالیی بوسمله اتمام وافهام • ایلرایمش نظم

لعنة الله علی احانه وعلیه وسی علی اعوانه
ارته بر کون کوره احوالنی لولور سیم وزر مایلی قتالی لولور

مجلس خامس خاقان گیتی ستانک انتقالی دقلوه
سکوارک فتح ونصرت مآلی خصوصا وزیر
اعظم حضرتلرینک حسن تدبیری وصورت مانمک

ایمن تزار کله کیتم وتغییری بیاننده در

برشب که انجم آسمان • اوراق خزان کبی صحرای
مینانماده پریشان اولمشدی • وآفتاب درخشان
نرگس زرّین کلاه کبی سبزه زار غبراده صرارمش
صولمشدی • خصوصا فلک گوهر نگارین ضیا •
عساکر نجوم منتشر • ودفعه حبش زمانی دجا •
گویا که سلطان رومه منهزم اولمشدی نظم

لباس ماتمه گیرمشدی آسمان وزمین
بهار دولت و شادی صرارمش ایدی همین
مگر طوتلمش ایدی گوزدن آفتاب جهان
فراشه دونمش ایدی زرد غمله برگ خزان

نثر ایام خزان • وهنگام خزاندن • سنه اربع
وسبعین وتسعمائه صفر المظفرینک یکرمی

ایکنجی

ایکنجی کوننک بکجه‌سی طقوزنجی ساعتده صاحب قران
زمان • یوم یأتی بعض آیات ربک مرآتنه نکران
ولمن الملک الیوم • وآدیلرینه سرکردان اولوب
ضعف قوتلری غایتده • وقوت ضعفلری نهایتده •
رحلتلری تمنالرینه غالب • عزیمتلری قامتلرینه
حاجب • کفار بدکردارک خلاصی فکریله غمناک •
دعاکر منصور غریب دونی کیس قالدیلر • دیو
هلاک • ورد زبانی • وجانب واجبه تضرع ویکرانی •
واجعل لی من لدنک سلطانا نصیرا • وکون
بعضهم لبعض ظهیرا • فحواسی ولدوغندن اعدا •
همای عالم روحانی که بو نجه یللر آشیانهٔ بدنده •
قرار ایلمکی خوش کورمشیدی • و بنجه دملر فضای
اعلای سلطنت وسعادتده • کسب هوای مردانه

کوناکون صفالر سورمشیدی • اول تعلق قدیمک مواصلی
مویله انقطاعی • واول تشوق مستدیمک اعراض
بدنیه‌دن اعراض و انتزاعی • هر وجهله دشوار
و بر اشکال • و شاخسار وجود زندکانی
که آب روان روان • و جویبار عمر جاودان ایله
ماه و سال • باغ و راغ ملک بدنی منتظم الحال •
و اخذ طراوت ولطافتله مرفه البال • اولمشدی
نسیم فنانک خزاننه • و روزکار بی وفانک
اقتراننه رضاسی • خصوصا اجل بیمارینک دردینه
و امل کرفتارینک آه سردینه • رضای خاطرلر
ابتلاسی • باعث ندامت و خجلت اولمش ایکن نظم

مرو شه جهان سلیمان خان	پادشاه زمانه کی میرد
عالمی را کرفته بود بعدل	رفت تا عالم دکر کیرد

نم خاص

نثر حاصل کلام سلطان عالی رتبت وصاحب
قران سلیمان منزلت جناب حضرتنه تسلیم
ودیعت وتقدیم امانت قلوب ربّ انی لا املک
الا نفسی فحواسنی نمایان وغلمان حرم
جنت نشاننی دیدهٔ نادین ایله گریان ایلدکلری
حالده فرمان ناگفته وسپارش نهفته‌لری سبقت
ایتدوکی اوزره مدبر بی نظیر مشیر کبیر
فراست سریر پادشاه جهانک صادقی وزارت
عظمی مقامنک هر وجهله لایقی آب روان گبی صافی
دل سرو بوستان گبی طوغرولغه مایل امور
مشکله تحلیلنده ممتاز هر جهتله رازدار وصاحب راز
اعنی بو مشیر اکرم کریم الشان وزیر اعظم عظیم
العنوان مشکل گشا وتدبیر نما حضرت محمد

پاآشا جنابنه بوجگر یاقجی وجان ودل ملکنه آتش
براغجی خبرلر واصل اولدوغی کبی کوکل کوزیله
کریان قلب دلی ایله نالان اولوب بونجه روزکار
التفات عالیهسنه سزاوار اولدقلری پادشاه
بلند اقتدار اجل هوا اسیله خاکسار وکل
کبی پریشان وتارمار اولدوغنه برمرتبهده غمناک
وبردرجهده کریبان چاک اولدیلرکه تصوّر وتخیّل
اولونمز وبونک کبی ماتمک واویسنده غمدن
غصّهدن صبر وتحمّل یرلر بولونمز لکن عساکر
اسلامک تدارکی وکفّار بدنامک قوّت قاهره
ایله تهالکی علی الخصوص جملهء ولایت رومک ضبطی
وآل عثمانک سلطنت وخلافتی هنکامنک ربطی
کندولرک ذمّت همّتلرینه فرض بلکه لازم الاداء فرض

اولوب

اولمغله فی الحال طبع شریفلرینده مندرج اولان
تدبیر وتدارک کوهرلرینی بربر وجوده کتوردیلر
وکندولر کتم اسرار شبهه واستتاردن مبرا
اطوارده اسکندر اولوب اوتوردیلر اولکا بو سره
واقف اولان ایچ اوغلانلارینک کیمینه خوف
وخشیت ویروب وکیمینه تعهد سعادت ونصیحت
بیوروب بو واقعه ماتم شعاری بروجهله استتار
ایلدیلر که بر فردک ذهنینه توهمی تصور اولیلرنه
یاتشدوکمک میسر اولمدی وبر کمسنه نک
زبان تکلمی بو حکایه دن خبردار اولمغه مجال فرصت بولمدی

دل اغزی دیمدی بو حادثه دن / دللر اغزده خسته حال اولدی
دله جان سویلیه دیمک دلهز / شویله محزون وبی مجال اولدی
هر قولاق طولدی پنبهٔ خشیت / سوز ایشتمک قتی محال اولدی

وبالجمله درون وبیرون هر براج اوغلانی ملول و
محزون هذا یوم لا ینطقون ولا یؤذن لهم فیعتذرون
مصداقنجه بی زبانلر ایله هم سکون وخوف و
خشیت کوشه‌لرنده غمناک وسرنکون اولدقلرندن
صکره اول پادشاه غازینک نور محض اولان بدنی
وهیکل لطیف وگل پیرهنی اوتاغ همایوننده
مدفون ودفینهٔ لازم الصیانت صفتنده
مخزون قلنوب رسم ودیعه خاک ریز وطلسم
امانته مسک آمیز اولوندیغی حالده بعض حالات
نادیده وعبارات ناشنیده پدیدار کنده
اولدیلرکه محض الهام ربانی وعین انعام سبحانی
ایدوکنه ریب واشتباه یوقدر حتی وزراء عالی
رای ورفقاء کشور آرای دخی مرحوم ومغفورک

موتندن

قوتندن • و رحلت و عزیمت و قوتشدن • بو وجهله
خبردار اولمیوب • وایما سلطنت حیاتله کامکار •
و عادت مألوفه‌لری اوزره خلوت خاص لرینه
برقرار تصوّر ایدرلردی • بو حالت برملالتده
عساکر منصوریه • خصوصا امراء مأموریه تخویف
وتهدیدلری صادر • اولوب سالار دولت دیار •
فتح قلعهٔ سکتوار • بو آنه کلنجه دشوار • اولدوغینه
هر بر بره خشم کار • وتنجز شعار • ور دیو
یا قوم انّی اخاف علیکم • فحواسنی تذکار و تکرار •
ایمکله • وبالفعل آماده کامران • وآسایش خاطرانکزی
اولان زبدهٔ اکارم • کزیدهٔ افاخم • رفیع المراتب •
منیع الجوانب • محرم اسرار لازم الاخفا • بوندن
اقدم یکیجری اغاسی اولان جعفر اغا • محرم حرم

خاص • وتغاوۀ خدام خواص • اولوب صاحب قران
مغفورک دست خطنه مشاکل • وآیین کتابت
وعبارتنه مماثل • خطوط انشا ایدوب تذکره
کوندرمکله • ومرآت ذات بشر یغلیبنده اشکال
ماتم وملال • واحوال ضجرت وانفعال • بوجه من
الوجوه کورنمکله • ومهم آولان مناصبک توجیهی
ولازم اولان خدمات دیوان • وقراءۀ عرضک
تشبیهی • زمان صحبت پادشاهیدن قوی
سورلمکله • زنک شبهه وامترا • آیینۀ تصور وتفکردن
ناپیدا اولوب کما فی الاول • مهاجه ومخاصمه تحمل
وهنکام مقاتله وجدل • مرور ایلیکن کوتلردن الحمل
اولمغین سنۀ مزبوره صفر المظفرّینک یکرمی
ایکنجی کونی که تاریخ رومیدن ماه ستنبورسک بدنجی

کونی

35

کونی روز پنجشنبه در • الذین یجادلون فی آیات
الله بغیر سلطان فحوالری آشکار و نمایان •
اولورکن ایچ قلعه دخی فتح اولنوب • وما النصر
الا من عند الله مضمونی سرلوحهٔ فتح وظفرده
قرائت اولوندی • وصحیفهٔ بشارت غزاة اوزره
فاخذناهم اخذ عزیز مقتدر • آیتی
اقلام سیوف ایله یازلمش بولوندی نظم

زآواز شمشیر پولاد بر — صماخ شهنشاه مغفور بر
شباشاب تیر و چکاچاک تیغ — چو برقی که تا بد بباران میغ
بسی پنجه ازخون بدر نا شده — ز مرجان بسی شاخ پیدا شده

حکایت اولنور که چونکه فتح و فتوح • و متون هوکه
حل و شروح • میسر اولوب ساحهٔ قلعه یه کرکدی
ونشانهٔ مرام و مقصوده اوق کبی ایرلدی • فتنه

بیدار مغبون • ضربندسی وکلری ملعون • بهر وجهله
دلرش • و سپیدریش اکین • غیرت جاهلیة
الدن قومیوب • برقاچ دفعه تیر کشیسی ایله
آتلندی • واو قلوطی کوزکبی خنزیر خانه سندن
طشره چقوب صورت جدال • و مهابت نبرده
مائله • اطرافی طولندی • حتی نجه غازیلره زخم ایرکوروب
• و نجه دلاورلرک اوستنه آت سوروب
کرکی کبی جرأتلر • و کمانینغی حرکتلر • ظهوره
کتوردکدن صکره • خواه ناخواه غازیلرک
هجومندن کریزان • و قرارکاه سابقی طرفلرینه
شتابان • اولوب کیتدی • آخر الامر میدان
کارزارک سربازی • اون بش نفر مقداری
غازی • ملعون مزبورک اوزرینه • اعنی جایکاه

نعره زن

مقرّرینه • کیروب کورمشلرکه بر مصنّع کرسینک
اوستنه چوکمش • و اطراف و جوانبنه وافر
انجو والتون و عود وش دوکمش • سوسنی
اطلسلر ایله کندوسنی طونتمش • و حرارت
والتهابندن سوسن کبی دلینی طشره اوزاتمش •
چونکه غزانک قدومی • و سفکنک خونه هجومی •
بی شبهه معلومی اولمش • صورت استقبال
وانواع عزّت و اجلال • ایله قرشو کلوب طوتلمش •
و کندو الیله سنجاغنی سرنکون ایدوب بصیرت
و تدارک مجلسندن تعلّمش • اول آن برغازئ
سرباز • بیکر ضلالت سرشته تفنک انداز •
اولوب دل ویرانی کبی مجروح • و قلعه متینه سی
کبی مشروح و مفتوح • قلعه سنه ناتراشیده سی •

غزا قاتنه بولنمش • ولاله خزاندن سیهی

گویا که سر خواب قباددن تکرار اویانمش نظم

تیغ تیز ایله کسلمش باشی   قانه غرق المش اول اوباشی

دوزخه یانمدین اول دون دنی   قیتوزل اخگره دونمش بدنی

نثر چونکه قلعهٔ استوار • فسقهٔ نااستواردن خالی

قالدی • وزراء عالی رای • وعساکر نصرت آرای

ساحهٔ عظیمه • وقواعد قویمه‌سنی تفرجه گلدی

میاننده کی کنیسهٔ متینه که حصن حصین • وقلعهٔ

کوهسر نکین • ونلسه جایز ایدی • میدان غزانک

سراندازی • بیشمار اهل اسلام وغازیسی

بام نخوست مقامنه کمندولری جلوه‌گر • واطراف

وجوانبنه صرف بحر ونظر • قلورلرکن ناگهانی

قضای آسمانی • واقع اولوب درونده کی باروت

الکناف

اكناف قلعه ده كي آتش بقيه سندن ملتشوب
باندي وآرايك ملايك جبروت اول آتش
فروزانك دخان سياهندن قبقره بوياندي
خصوصا بامنده بولنان غزاة علودن نردبانلر ايله
عروج ومخارج وابراته شررون جنودله
خروج ايليوب سرفرازان هيجاساز دنياي
دنيه دخي بلند پرواز واخري ده كي اعلاي شيانلري
بو آشيانه خاكداني ده بلا مشاهده ممتاز
اولوب بر خسارت قيامت اثر ظاهر اولدي
كه لا عين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علي
قلب بشر حكايت اولنور كه غزاة شاهانك
سرافرازي مرحوم سلطان سليمان خان غازينك
بو حل وشرح وفتح وطرح ميسر اولمزدن اول

خاطر شریفلری مبشر و فتح و ظفر زمانی ممتد
اولدوغنه مکدّر اولوب وزیر توانا مشیر بی بدل
صداقت پیشه شجاعت اندیشه ناظم الامور
حاکم الجمهور ضابط الممالک بالفراسة الشاملة
رابط المسالک بالولایة الکاملة عسکر نواز دانا
وزیر اعظم حضرت محمّد پاشا جانبنه دست خطلریله
همایون تذکرهٔ بلاغت نمونلری واصل اولوب
مضمون مرغوبنده شو اوجاغه یانه جق دخی النمزمی
و ممالک غزا و جهاده فتح و ظفر کوسلری
چالنمزمی دیو بیوردقلری اجلدن دعالری مسموع
جناب کردکار و رجالری مرفوع خالق جبار
اولوب هم الذی هم یایدی شکوفه زار دعونکری
نسیم اجابتله اویاندی غنچهٔ فلک حضرت

بدبختی

پاشای کاردان • عساکر منصورنک سنبه لرینی
بی بنیان • وذات شریفلرینه مرکوز اولان سطوت
وصلابتی نمایان • ایلیوب وزیر خامس مصطفی پاشا
وروم ایلی بکلربکیسی احمد پاشا • عموما زیر دستنده
اولان عساکر نامتناهی • وایکی بیک تفنکچی
واغالریله بر ایکی بلوک سپاهی • کوندریلوب قلعه
سکتوارک دلی • واول آدیلرده کی قلاعک مشکلی
اولان بوبوجه دیمکله مشهور • فتحی دشوار • بر حصار
نامدارکه • سکتوارله ما بینی بربوچوق کونلک یولدر
فتحی ایچون فرمان پادشاهی شکلنده • امر عالیشان کری
وارد اولدقده • اول عساکر جرار • مانند بحار ذخار
بی کران و بی کنار • اقطار کذار • ودشمن شکار
اولوب سنه اربع وسبعین وتسعمایه صفر المظفرینک

یکرمی طقوزنجی کونی که روز جمعه ایدی • توجه طرز قبله
کتدیلر • ایرته سی مقصد اقصا اولان سر منزله
ییتدیلر • دخی کارساز جنک • و آتش انداز
طوب و تفنک • اولوندین حضرت پاشای
آصف رانک حسن تدبیر همتی • و صاحب قران
مغفورک توجه روحانیتی • برله همان اول کیجه
قلعه بو بو نجه • بوم بوشیجه • قالوب جمیع خوردا کری
و کفره ناتشاولری • باشلرین الوب قاچدیلر •
وزندان خوف و خطرده مجتنب اولمشلر • ایکن
خلاص و فلاح جانبلرینه یول آچدیلر **نظم**
وزیری عاقل اولان پادشاه اورنک • مماتی حال حیاتی کبی مظفر اولور
صداقت ایلیجک پادشاهه بر دستور • سنوریته فتح و ظفر قلعه سی مسخر اولور
نثر بو منوال اوزره سهولتله قلعه‌یی الدیلر •

ودرر

89

و دورت کون اتن قرار ایدوب لازم التعمیر اولان
یرلرنی اتفاقله عمارت قلدیلر بعد زان رای عالم
آرای حضرت پادشاه و آداب و اوبلرین جلوه
نما اولوب مردمان حصار و حفظ دروازه تعیین
بیوروب حفظ تمام مضبوط و سررشته تدارکله
مربوط قلندقدن صکره جانب سعادتله کیدنده
غازیلره و عساکر نصرت مآثره فرمان پادشاهی
واجب الاذعان شاهنشاهی در دیوان اجازت
عالیه لری صدور بولوب اول کون طی قانقمش
دلیرلر و اول پنجه لری غزا قانینه بویانمش شیرلر
تکاور هیبتلرینه سوار و تکاپوی مهابتلریله آشکار
اولوب بلوک بلوک فراوان فوج فوج نمایان فرقه
فرقه کرازان زمره زمره شتابان کهنارنا اسواری

جوبان اولوب کتدیلر • بزدنیچه نام بارقانه که قرال

ضالک محاضره‌سی ایله انک محاضره‌سی مابینی

قوجی یورشی ایله بش کونلک یول • وقوج یکیتلر

غیرتی ایله قریب الوصول • ایدی اقبال غنیمت

مالری میسر اولوب عسکرنجی کون دیمخه نیچه مسرت و

بشاشتله برو جانبه عزم ایتدیلر • خصوصا اموال

غنایمی عاشقلرک محنتندن زیاده کوتوردیلر • واسراء

بی محاسبی جفای معشوقان زمان کبی نهایتسز

کتوردیلر **نظم** آنلرقاله یانوی از قالدی

برکیدن ایکی کلدی اوج کلدی

کوردمدی بویله آنلری دآنا

کیمیسی هشت یا کیمی ده یا

نثر بو غنیمت دلکشا • و نصرت مسرت فزادن ماعدا

جنک

جنکساز وفلککشا سابق الذکر پرتو پاشا
طرفلرندن دخی فتح ونصرت واخذ مال غنیمت ایله
برج محکم وحصار مستحکم اعنی کوله وودکلری قلعه
وباکی اوودلاغوش نام ایکی پاره قلاع مرتفعه
فتح اولنوب فاما اول تاریخده عرات سنجاغی بکی
اولوب غزاة بنام ودلیران هنر انتقامک
سروری بلکه اول کروه نصرت شکوهک
کون کبی بلند اختری اولان یحیی پاشا نور الله
مضجعه اولادینک کزیده سی وجمله اکابر وعظما
دروشناسان دبلغانک پسندیده سی بالفعل
استونی بلغرادی واسیسی محمد بک که نظم

در کبی نظم پاکه مالکدر — معرفت یوللرینه سالکدر
لطفی دریاسی اولسه کر پیدا — کورینور ذاتی بردر یکتا

کر من کمسه دن دریغ ایده مز   قپوسن دست حیف برکیده مز

کشی کلدی یانینده باد هوا   طغیندی صانکه خاکی باد صبا

مخلص ذاتی کم وصوکیدر   هر سوزی معرفت اصولیدر

سوزی کوهر سخاسی دریا در   کورمدین آنی عاین اعمی در

نطقی پاکیزدن اوکرنوب احیا   اولدی بزمنده مغتنم عیسی

فقط رأی بی نظیر • وتدبیر دلپذیری • مقتضاسنجه خصوصا ذات شریفلرنه مرکوز اولان شجاعت وشهامت مستدعاسنجه • ویره ایله قلعه‌یه دخول • وبر شهباز بلند پرواز کبی بر بلوک غراب روسیاه ایچنه نزول • ایدوب آل عثمانه • وخاندان جهانبانه • ابا عن جد دائما اولان وفرت اخلاص • وکثرت متابعت واختصاصلرنی موجب اولان • کفتار نیک تأثیری • ومحض ارشاد وتدبیری • ایله کفار ضلالت مآثر •

ویره ایله

ویره ایله قلعه دن ظفره ظاهر اولدقده نظم

کیردی میدانه تیغلر اولدم — اولدی عدا وجودی عین عدم

چاق شو کلو قولدی دشمن دین — قانه غرق اولدی یر یوزی دم دم

نثر حتی بو جنک و جدال • و هنکام قتالده موسی

ایله محمد بک کفار خاکسار مابیننده بولنوب •

کندوسی دخی زخمناک • اولوب انواع عواطفه سرافراز •

اولدقدن صکره قلعهٔ مزبوره سلک حکومت

پادشاهیده ظاهر • و ملک سلطنت شهنشاهیده

باهر اولوب • نامهٔ مسرت اثر • و حمامهٔ نصرت و ظفر

قرلری واصل • اولمغله کلی نشاط باعث • وفور حبت

انبساط سبب حادث • اولدقدن صکره رای رصین

حضرت پاشا • صورت فرمان پادشاه ایله هویدا •

اولوب • قلعهٔ سکتوارک عمارتی • و خراب و یباب

اولان یرلرینک اقامتی • خصوصا نصب حرسه

وبیرلوا • وضبط وصیانت مهابت نما • لازم و

ایدوکی آشکارا • اولمغین • دامن همتلرینی

درمیان • وقوت وقدرتلرنی مشار الیه بالبنان •

ایدوب • بومهمی دخی اتمام • وقلعهٔ مزبورهٔ تعمیر

وحفظ وبیرلوا ایله عمارت انجام • ایدیلر •

پس صاحب قران زمان • علیه الرحمة والغفرانک •

ابتداء سلطنت • واوایل خلافتلرنده صادر

اولان غزالری • کر فتح قلعهٔ بلغراد در • اول

حرفی با • وانتهاء جلادت وصلابت • وارتحال

وغنیمت وشهادتلرنده • وجوده کلان فتح

ونصرت آثارلری که اخذ سکتوار • بولادنبیادر •

اول حرفی سین اولمغله تانف غیبی جنابندن

بس

بس لفظنه اشارت لاریبی در واول حرفلرندن

ماعدا آخر حرفلری که دال ورادر ترکیب اولنسه

کلام تام وبس در لفظنه اشارت ابدیت

انجام در وهر بری که التیشر حرفله مکتوب

وجمله سی اون ایکی برج حسابی اوزره محسوب در

بیلک اون ایکی آی غررلرینه وبروج سلطنت

وخلافتده آفتاب گردون کبی عظمت وانتمالرینه

دلیل مرغوبدر ع بونده چوق نکته وار ورای دانا

حقا بو ذکر اولونان خدمتک اداسی ویو

آنه کلنجه صاحبقران مغفورک اخفاسی ملک

اقدمدن دورآدمه ودورآدمدن تابو دمه

کلنجه بر وزیر دانا یه میسر اولمشدر وبر

دستور کشورکشا پادشاه معدوم مک نامیله

بوکونلر فتح ونصرت وظفر بولنمشدر اول ذات
شریفک فراست وصداقتندن وشهریار
مغفورک کرامت وولایتندن درکه دست
تصرف حضرت پادشاه لشکرنواز وکشورکشا
اولوب کویالرک معرض خشیت ایله دللری
برینه وبینالرک روعیال دهشتله
دیده لری پوشیده اولدی نظم

دیمیسون کمسه وزآرندر بو
یا ولایت یا کرامتدر بو
حق بلور صبح کبی صاف وقدر
دو جهان دولتنه لایقدر
فتنه دن صقلدی عثمان تختی
ویرمدی ییقه سلیمان تختی

حق تعالی انی مسرور ایتسون
ایکی عالمده معمور ایتسون
بلمزین هر نه ایسه مقصودی
هیچ دریغ ایلمسون معبودی
نوله عائی قولینی شاد ایله
قید غمدن بنده آزاد ایله
عمرم اولدقجه دعالر قلیم
ذات پاکینه ثنالر قلیم

مجلس سادس پادشاه زمانک ابتداء سلطنتی
وحضرت سلطان سلیم خانک اعتلاء خلافتی
خصوصا عساکر منصوره نک عزیمتی وخاقان
گیتی ستانه مواصلتی بیاننده در

اقتضاء سپهر دوار • واستدعاء گردش نااستوار •

که کاهی مرآت عالمی • اشکال سعادت و مسرتله

تابدار • وکاهی آیینهٔ خلقت بنی آدمی انفعال

وضجرت دفنا صورتلریله آشکار • ایلمکدن خالی

دکلدر • هر آینه آیین عجیبه • وقوانین غریبه

سنندندرکه • ماتمنه مسرت • المنه سلطنت •

فراقنه وصلت • احتراقنه سلامت • کریه یه

کولمه‌لر • نوحه سنه شادی اولمه‌لر • کرک شاهان وخدایکانه

کرک بندکان وکدایانه • میسر اولمیه نظم

چنین بنوشته فرمان ازل تا بپایان

یکی بر تخت سلطان یکی در تحت سبحان

نخواهد کامرانی بحکم این و آنی

نشان بی نشانی حیات جاودانی

نثر چونکه اول مرحوم ومغفور • علیه الرحمه الی یوم

النشور

النشور • جوهر حيات وزندکانی سنی
بو دهر فانی • وبدن خاکدانی ده تخم قلدیسی •
و دبیر تقدیر ربانی که • اول شهریار عادلک
خاک ریزا ولان وجودنی • کارکاه اشباح
وتعلق وهستی دن سلدی • عالم بر جانسز تنه
وبر روانسز بدنه • دونوب سپهر سلطنت
جهانبانک مهر یکتاسی • ودودمان دولت
عثمانیانک شمع نور افزاسی • دارا بدرایت
سکندر مرآت • هوشنک حکمت • جمشید
صحبت • تهمتن رزم • کیقباد بزم • مأمون امان
فریدون توان • کیومرث کام • سیاوش علام
کیخسرو رکاب • کی بهمن جناب • کرانمایه تاج
جهان سایه باج • فلک دستکاه • ملک

نظم بارگاه سلیم اشتهار • سلیمان مدار
کشورستان بلندنشان شوکت آسمان
همنام جدّی حضرت سلطان سلیم خان
شعر اللهم ابّد دولته • بقوّة القاهرة • و
اید رفعة سلطنته الزاهرة • درگاه علاسنک
غبار رهنه • بو غبار آمیز خبرلرک عرض و اعلاسی
اهم والزم اولدقده • تدبیر قبضه سنک سیف
قاطعی • وزارت سپهرینک نجم لامعی • کارزاره
غزانک شیری • بزمگاه هیجانک دلیری • خزاین
سلطنتک امینی • دفاین خلافتک راست
بینی • مشکلات انامک عقده گشاسی •
و مهمات خاص و عامک طریقت نماسی •
صادق الاقوال • رایق الافعال • لا زال

مسرورا بعنایة ذي الجلال • وزیر اعظم نامدار

حضرت محمد پاشاي کامکار • رأي پوشیده

و تدبیر ناشنیده لري اوزره • ما وقع عرض

و اعلام • و امور سلطنت و مایتمی اتمام • بیوردقلرنده

کندولرک رازدار قدیمي • و کاتب اسرار سقیمي •

خواجه جهان ثاني • منشیان بلاغت

نشانک ذیشاني نظم فرید جمله ذي فطنت فریدون معارف فر

در طبعش بعبد الله مروارید هیم پیکر

زبان خامه‌ست اما بنود از اسرار گویا

خطش چون مشک الا در حریم راز نابویا نثر

بو پیام مایتم شعار • و کلام خلافت دثاري • بر طریق علیه

املا و انشا ایلدیکلرکه • قلم و لساندن غیري دللره

نقل ولنمدي • و بو اسرار لازم الاستتار •

نظم صحایف فکرت و تصورده • رقمکبی پریشان بولنمدی
شویلکیم ایلدی لسان قلم ممکن اولمادی امتحان قلم
کورمدی کمسه حرفن اول عزک یا مکر دینه نهان قلم
نثر بو منوال وزن مکتوب و مکتوم • ختم بشارت
خامهٔ مختوم • قلندقدن صکره ابر عشرت • ببر هیبت
هدهد هدایت • برجاوش صرصر رحلت • اولقلق
طریقیله ارسال • و سکنوادن کوتاهیه یه بالکز
سکز کونده ایصال • اولنوب مرآیای خواطرک
غباری • و سریر سلطنت و خلافتک انتظاری •
معلوم ذهن پاکلری • و مفهوم طبع چالاکلری • خصوصا
اول نامهٔ صداقت مضمون • کتاب مرقوم یشهده المقربون
فحوای شریفنه مقرون • اولمغله اول وارث ملک
سلطنت • و باعث نظام سلک دولت • احمال و

اقبال

انتقال حفت • وزحمت ایلغاره رخصت • بیورب
همای همایون با مآل • جبال عاصیه • وتلال متقاصیه •
قطعنه میال • وصبای طراوت نمون مثال •
نجه بیدای شاسع • وصحرای واسع • طینه سریع الانتقال •
اولمغله سنه اربع وسبعین وتسعمائه • ربیع
الاولک طقوزنجی کوننده که دوشنبه ایدی مدار
سلطنت مرهونه • اعنی پای تخت همایونه • اتصال
خلافت مآللری میسر اولوب • سریر سلطنت وکامرانی
که جلوس شرف مأنوسلرینه مترقب • وخزانهٔ معدلت
کیتی ستان که شان شریف مسرت رسانلرینه
هر وجهله مترتب اولمشدی • اول فر سعید لازم التحمیده

نظم

بر دری دریادن الوب در کنار ایتدی همان
قالمدی طوفان غم خراب نا آمدن نشان

فلك شاهي دست قدرت هر كورك اكشندر

پادشاه دهري ال اوزره طاتر بحر روان

بيلدي اول سن كنار اندك ديواول سروري

تخت شاهي قلدي فلك بحره رشك كران

تخت سلطاني به تقديم ايتدي كشتي تختة سن

بويله بولدق روزكاري بويله در دور زمان

نثر محميه قسطنطنيه صانها الله عن البليه بو وجهله جلوس همايونلري وقدوم شريف خلافت بونلري ايله مشرف اولدقده مناشير صلابت رسان وطوامير بشارت عنوانلري اطراف واقطاره ممالك واقاليم ودياره پريشان اولوب تبديل سكه شاهي وتحويل خطبه پادشاهي فرمان اولندقده ميرميران اولان ذوي العنوان وميران

الكتاف

اكناف آبادان زوربازوي قوتلرني آشكارا
وروي نيروي شجاعتلرني بساط تدبير وهمته
القا ايدوب سلك حكومت خسروانه‌ده‌كي
مسالكي وملك خلافت پادشاهانه‌ده‌كي
ممالكي هر وجهله محفوظ ومصون وكمربان وفتنه
بيداران اولان اشرار انك مضرت وكزندندن
محروس ومأمون ايتدكلرندن ماعدا اشرف بلاد
واعظم سواد اولان خطۀ بنام وحياطۀ لازم
الاحترام اعني شام واجب الاحتشام كه
اطراف وجوانبي دشت سواران واكناف وسباسبي
عربان عرب جويان اولوب هر وجهله سرحد
ولصوص ومفسدني لايعد ايكن سراة نادرانك
دا آماسي ونقاة عظما وروشناسانك كشور

آرآسی وزیر علی شجاعت مشیر عمر فراست

وقور صاحب کلام دستور بلاغت بیام

آصف صفوت ارسطو سطوت ستوده کفتار

ستوده اطوار واَلا ولا ولآئی ادا بالفعل

وزیر افخم اولان لالا مصطفی پاشا اول ایلرکن حاکم

شام ومیر میران لازم الاحتشام اولمغله تیر

تدبیرلری بونه اصابته پیوسته و تیغ شهامت

شهیرلری میان حفظ وحراسته میان بسته

خصوصا برآیدن زیاده که سوار وکاهی پیاده

ماه عالمتاب کبی شهر الجنی کشت وکذار وشام

تا سحر سوقاق واسواق شامی صیانتنده

بیشمار ایتدکلری سببدن **نظم**

فتنه بیدار ایکن کوز آچمدی قالدی سر خواب آخوف وخسته

بونه

شویله یاندی مشاعل تدبیر   قالمدی کیمسنه ظلمتده

نثر خصوصا تاریخ مزبورده قپودان • وسپهسالار نصرت ظفر عنوان • اولان اکرم وزرا • افخم عظما • دریا دل • عارف بی معادل • آتش انداز جزایر وقلاع • ونعره پرداز نواحی وضیاع • داماد پادشاه گیتی پناه • وسرحلقهٔ غزاة ظفر دستگاه • فلک فر استنک نوحی • فلک صدافکن روشن فتوحی • بیاله پسر بزمگاه غزا • وزیر ثالث پیاله پاشا • بعض جزایرهٔ لشکر چکمشلر • وفرنکستانک بوآدی نه تفرقه اردوکچمشلر • ایدی

نظم

یمن جلوس شاه جهانک سراینی

وکمشدی هر یره علم فتح ونصرتی

نثر والحاصل اوج کون تمام • استراحت وارام •

نبوریلوب ، نادره دوران فیلسوف زمان ، علامه قدرت
زمخشری فضیلت ، سید العلما ، سند الفضلا ،
عقده کشای انام ، وملجاء وملاذ خاص و عام ،
قطب سپهر فضائل ، محور فلک خصایل ، شفا
تحریر ، تحریر لازم التوقیر ، اعنی بمعنی پرجود ، حضرت
ابو السعود ، لازال مسعود ا بمکارم الوجود ، وسایر
موالی عظام ، وپای بوس تخت سلطنت سزاوار
اولان اهالی کرام ، موهبت تقبیل ایله تبجیل اولوندقلرندن
صکره بوجه الاستعجال ، لا بطریق الاهمال تختگاه
ثانی ، وخطه شکارستانی اولان محروسه ادرنه ،
حرسها الله عن فترات الازمنه ، شرف قدوم ملوکانه مسعود
وموهبت وجود ملوکانه ایله محض مکارم جود ، اولندقدن صکره نظم
عزم ایتدر عساکره عرض حالله بولگرده که عطایله کاهی حالله

هر
١٠٢

49

همایه‌لر خواص ایدی انجی کبده   آز قالشیدی ذرّه‌یی آفتابده

نثر والحاصل کاهی خواجهٔ ادیب • فاضل لبیب •
حاتم کف • سیّد شرف • سعد الدّین دوران • ابو السّعود
زمان • محض عطای اکه • اعنی عطاء الله افندی ایله
شیرین همنفسلری • وکاهی عارف هوشکاف •
کامل کمال وصاف • مصنّع کلام • مرصّع پیام •
خیالی خیال • هلالی هلال • اعنی جلال بک ایله
رنکین مصاحبتلری سبقت • ایدوب آخر الامر نجه کوندن
بلغاده وصول • ومرحوم ومغفورک اوتاغنه نزول •
ودخوللری • میسّر اولوب بو جانبه دخی والا قدر •
اعلا صدر • بو بکر خلقت عمر عدالت • عثمان دیانت
علی شجاعت • دافع الاشکال • با حسن الحال •
رافع الاختلال • با ملح الفال • دستور اکرم

آصف اعظم • مشیر محترم • وزیر محتشم • اعنی حضرت
محمد پاشا • عساکر نامتناهیه رهنما • وجیوش
منصورهٔ شهنشاهی یه پیشوا • اولوب قفار قفار •
وسفار اسفار ایله عسکر جانبلریندن منفصل •
و مرحوم و مغفورک جسم بی روحی ایله جان عالمه متصل •
اولنجه گاهی لباس حیاتله نمایان • و گندولر غربتک
بانجه احیانا روان • اولوب بر وجهله اخفا •
و دستن سترله ناپیدا • ایلدیلر که • هر کیشی مرحوم
خداوندکاری زنده صانوردی • صحت مونته واقف
اولانلر ده بو اوضاعی گوره رک محنته انانوردی •
القصه قرق درت گون دک محزون • و رسم دولتیله
مدفون • اولندقدن صکره خاکدن بیرون • و عسکریه
تا بوتنده صاحب گون • قلوب شول زمانه دک که

منصوره

منصوره سلطان گیتی ستانم حضرتی سلطان
سلیم خان قدومندن خبردار اولوب بر مقدار
ثنا شدیلو والآ دخی مرآت تصورلری غبار
رشکدن قورتلمدی وآیینهٔ تفکرلری زنک
امرآودن مبرآ اولمدی آخر الام عساکر بی کران
سواران وتا سواران ایرته سی اوتاغ همان اطرافنده
خیمه زنان اولدقلرینم سلطان جهان اوتاغ غنه
کیرمش واسباب سلطنت وخلافت صاحبنه
واصل اولمش بولنوب بی شبهه جان عالم
معلوم ومبت منجسم ظاهر ومفهوم اولدوغی کبی نظم

عسکر گریه اقن صالدی جهان — عسکرک اولدی کوزنی یاشی روان
غرب اشک فراوان الجره — کشتی نوح ایدی طوفان الجرح
تختدن ایرلوب اول شاه جهان — اختیار ایلدی تخت روان

والحاصل عساکر ملامت نمون • ملول و محزون •
و مغبون • و صماخ مغفور محزون • انک میّت و انهم
میتون • خطابنه مقرون • وزیه نادره دان •
حضرت پاشای کاردان ایسه مرحوم و مغفورک
روحانیتندن • و پادشاه گیتی پناه حضرتلرینک
التفات و عنایتندن • هذا یوم ینفع الصادقین
صدقهم • اشارتیله منظور العیون • زهی
تدبیر و بصیرت افکار • ان فی ذلک لعبرة لاولی الابصار نظم
خصوصا شاه عالم طوتدی ماتم
جهان سلطانه حزن اولدی محرم
گوب ایامنی مرحوم شاهک
شب تارنده قالدی دود آهک
قنی نادر درای غافل بو حالت

کلوب بیره

کلهٔ بر بیره شادی و ملالت

نثر وقتی که مکنت و جلادتله مقیم • و سراچهٔ
توکّل و تحمّلده متّدیم • اولدوغنی کوردیلر غزاة
بی وهم و بیم • اذ جاء ربّه بقلب سلیم • بلاوقتی
ایله اول شهریاری لازم الاحترامک • خاکپای
رخشنده وجهله تعظیم و تکریم جبهه‌لرینی سوردیلر •
چونکه اول اوتاغ سعادت قرین • و بولجهٔ خزاین
بی کران و واپسین • شرف نزوللریله مشرف اولدی
و قدوم میمنت دخوللری ایله • اوتکیدن زیاده شرف
بولدی • همان اول کون وزرا عظام • و علما و کبرا
ماتم جامه • میرز عمامه • اولدقلرندن ماعدا پادشاه
سلیمان اورنک • دخی بی صبر و قرار و بی
درنک • شمل حزن و غمی اظهار • و شملهٔ ماتمی

اختیاره • بیوروب صلات مغفوری اوتاغ اوکنده
اداء • وجناب واجب الوجوده عالرنی معروض
وانها • قلدقلری کبی بلاتأخیر واهمال • مرحوم ومغفورک
میتینی ارسال • ومحمیهٔ قسطنطنیه‌یه ایصال • ایچون
فرمان واجب الامتثاللری اوزره • وزیر عالی
جناب • احمد پاشای کامیاب • واول غزای
نصرت مآلده • دعوت واشتغال ایله استمداد
بی منان • اولونان عمدة الزهاد • وقدوة العباد •
فاضل متصوف • کامل متصرف • سر حلقهٔ
سالکین • سرچشمهٔ واصلین • علوم ظاهره‌نک
ممتازی • وفنون باطنه‌نک کاشف رازی •
چراغ افروز مجلس یقین • شیخ مصلح الدین بن
شیخ نور الدین • دامت ارشاده وکمالاته

اوراده

اوراده • ومرحوم شهریارک منظوری • واعاظم و
اکابرک مشکوری • مربی بلغا فرنادآغا • وبعض
خدام • وخدمهٔ لازم الاحتشام توسلوب منزل
معهوده مقرون • وجامع شریفلری جوارنده
مدفون ایلدیلر • رحم الله علی من قال • رحمة الله
علیه فی جمیع الحال • خصوصاً شمع جمع دودمان
وچراغ افروز خاندان • اولان • مصلح السالکین
مولانا شیخ مصلح الدین • نور الله مرقده حضرتلری
قطب دایرهٔ کون ومکان • وگوهر بلند اختر کان
امکان • مشایخ ماوراء النهرک آب رویی • فضلاء
متبحرلرنک یوزی صویی • واصلینک محرم اسراری
مولانا امیر شمس الدین بخاری • قدس سره
خلفاسندن اولوب • مرحوم ومغفور سلطان سلیمان

نعمان علیه الرحمة والغفران حضرتلري بعض اوقاتنده زیارته

کیدرلردي و دامن همتلرینه تشبث ایله اوراد

واذکاریندن استمداد ایدرلردي و بالجمله

طریق نقشبندیه نك عاشق سربازي

و کارخانهء ذکر و توحیدك بروجهله نقش پردازي

ایدي که جسم زرد و نزارلري لذت ریاضتله

بال مومنه دونمش ایدي و بنجه زایرین و مجاورین

لیل و نهار پروانه وار چراغ هدایت نثارلریندن

نورالمغه دوشونمش ایدي پس اول عزیز کرامت

دثارك خلف ارجمندي اقربادن کلیبولیلي

مولانا درویش افندي که تخلیهء روحه مالك

و تصفیهء قلب طریقنه سالك اولوب بنجه درویش

دلریشه دست عطایله مرهم اورمشدي و نهران

غریب پرتشویشه • انواع جود و سخا ایله فریادرس
اولمشدی • علی الخصوص بر زمان فراز منبره
سر محفل خطبا • و گلستان ادوارده بلبل نوروز
گبی گویا • اولوب خطابنده عرجون زاده نیک
مزاجنه بولمش • و مخصوصلری مقام و مجلسنه
حاضر اولوب عرض حضورلرینه • درون دلدن قول
اولمش ایدی نظم قلسه منبرده خطبه یه اغاز
صانکه بلبل وقوردی گلشن راز
منبر اوستنده هر گورن دیر ایدی
گندی گبی صداسیده ممتاز
نثر و بر زمان التفات پادشاه • و احترام
مقربان درگاهله • ذات پاکلری محراب نشین
و عقل دراکلری پیشوا گزین • اولوب اوندن بیلدن زیاده

اوقات خمسه ده حاضر و آماده • خدمت امامتکری
عوایق وکسلدن ساده • و نماز و نیاز باغنده سرو
قامتلر بیک اقامتی پایی بنده سا هلدن آزاده •
سلطان سلیمان مرحومه مقتدای خاص • نجه مقتدای
خاص • پیشوای صادق الاخلاص • اولوب ایمه
سابقه دن فایقه همتلره • و مقتدایان سالفه دن زیاده •
رعایتلره معارف اولمشلر ایدی نظم

بجسته محرابه اول خجسته صدا	اقتدا ایتسه شاه عالم اکا
ایکی کوشن وکردی کل کبی شاه	بلبل آسا اوقوردی اول کوزلجه
کرچه نوعروس زیج نایل ایدی	ایکی طورمه شاهه شکل ایدی
لیک هر رکعتده ختم ایتسه	نه اوشنیده سوره کیم ایتسه
رحمت اولوردی پادشاهه مدام	ذوقی ایدردی صفاسوره تمام
نه نیاز ایتسه پادشاهدن اول	هر نیازی بولوردی برنده یول

هر نیاز

کر نیاز اتسه کز نماز اوهمام او پر بیدی و پادشاه بنام

نثر چونکه چشم رجالیله احسانني کورمش و دست
تمنالیله سفرهٔ نعمتنه ال اورمش جسمنك هر ذره سی
مهر نعمتلریله وجود بولمش و اسکنك هر قطره سی
افتاب تربیتلریله در و کوهر اولمش بر داعی محرمی
و پیشوای محرمی ایدی فلاجرم مدت پادشاهنك حفظ و
صیانتنده اهتمام و ثبوت عالم نباهنك تحمیل
و تمکیننده اقدام ایله قیام ذمت خلتلرنده
قرض و عبادت عبودیتلرنده واجب الادا فرض
اولمغله پای تخته کلنجه همراه و ادکار و اودر ادیله
رفیق هدایت کواه اولمشلر ایدی بعد زان سلطان
جهان و شهریار فرمان ران ایرته سی مهر سپهر
برین تابان و خبایای زمین زمان نمایان اولدوغی

گبی دیوان جمعیت روشناسان بیوروب
اکابر واعیان وعظماء عالی شان بولنوب بولنلرجه
وقوللو قوللرجه پای بوس سریر سلطنتله خندان
ومشاهده طلعت پادشاه زمانله کامران
وشادان اولدقلرنده نظم

زکوس سعادت برآمد صدا
که ای نامداران دشت غزا
برآراست سلطان سلیم دوم
سریر سعادت بپی اشتلم
جهان نوجوان چو برگ طری
طراوت گرفته همه سربسری
نگارش شنید از شگافه درست
شده زنده سلطان سلیم نخست

م ز

۵۵

نثر بو منوال ورزه عاين انعامي بيدا همتنه جاري

وزلال نوال احساني دريغ واديلرندن عاري •

اولوب عساكر بي كران • مكارم بي غايه لرندن بهره دار •

وجود بيكاركران • بخشش بي پايانلرندن

اولئك لهم رزق معلوم • فحواسنجه كامكار •

اولدقدن صكره جايگاه سلطنته عزيمت • و

تختگاه خلافته توجه ورحلت • بيوريلوب مرورلرنه

وعبورلرنه • ايله وصول ودخوللري ميسر اولدقده

نظم

ينه درياي عسكر ايلدي خروش

ينه روي زميني طوتدي جوش

سپهر آيينه سي ضيا ويردي

تابش مهردن غنا ويردي

كيدي يوكلكلو اوسكوفن مرد آنم

بخت قویر قلو یلدزا اولدی عیان

و شنه زرخشله پر اولدی هوا

کوکن ایشتدی حضرت عیسا

نظم

والحاصل وزرا وعظما وکبرا وعلما وخصوصا

اعیان وارکان و دفترداران وروشناسان

لباسیما سراسر پوشش صرصر خروشش چاوشلر

ودرباروتسیم سیرو بکچریلر خرامان کرازان صولاقلر

شتابان جلوه کنان پیکلر مرصع رخت مساعد بخت

سپاهیلر تیغ کیر تیر تدبیر سلاحدارلر

جنک شناس سرنک لباس علوفه جیلر جکردران

دلاوران غریبکتلر صدای شپور ونفیر ونوای

صورنای صورتأثیرله صف صف طرف طرف فرقه

فرقه نعره نعره سواران وناسوران بر پادشاه

طهان

56

جهان پناهی درمیان الملکر که نظم

ربع مسکون انکله آباداندر
یدی اقلیمه حکمی اولدی روان

ظل حقدر سحاب همتدر
خوش کچر سایه سنده خلق جهان

نثر بو منوال وزره زیب وزینت • وشکوه وشوکت

ایله سرای عامره لری تشریفنه نیت وعزیمت •

بیورد قلرنده • عالملر کاملر فاضلکر عاقلکر داناکر

مشکل کشالر • دیانت بزمنک شمعلری • فراست

شمعنک لمعه لری • ارکان دینک عمادلری • بوستان

یقینک شمشادلری • بزرک دستارلر • ما به

الافتخارلر • ترک آستیکر • بلاغت کزیدکر نظم

هر بری برکاردان فیلسوف
باشنده نعمانی عمامه تننده صوف

نثر بونلردن ماعدا • اعیان ولایت • وکبار وصغار

رعیت • جوق جوق دعالر • فصل فصل ثنالر • ایله

استقبال • وبهر وجهله اعزاز واجلال • صدوندی
ایکن • ناکاه بربارکاه سعادت پناه • ودرکاه
عظمت دستکاه • صدف وار • اول کوهر یکتانک
قدومندن اغز اجدی • وعساکر بیکران انک جلالتنی
کورنجه کمندودن کچدی • وباجمله مفتحة لهم الابواب
سنهٔ مزبوره ایامندن برمبارک کوننده
تکرار تخت خلافت • وسریر سلطنت ومسرت
جلوسیله کامکار وکامیاب • اولدیلر

نظم

ظلیدر یریوزنده الله‌ک
کونی کوندن یک اولسون اول ماهک
فتح عالم میسر اولسون اکا
چند آدم مسخر اولسون اکا
ایرمسون هیچ بونسله زوال

کورنسون

کوزلسونلر جهانی چون مه وسال

مجلس سابع بو سبب تألیف وتسطیر وخاتمهٔ رسالهٔ
نادر النظیر علی الخصوص مؤلفک عرض حالی ودعای جهرک
بخت ناشادندن شکایت پر بلای شرحنده در

بر دم که شدت شتا • چنبر زعالمی خشنک •
وحدت سرما • آشیانهٔ بلبلی پروازگاه کنجشنک
ایتمشدی • خصوصا برف وباران • زمین وآسمان
ما بیننه برودت بر قمشدی • وآسیب صرصر
زمستان • چوق نهال کرازآسنی
آتشگاه غربت وفناده اوده یاقمشدی نظم

آفتابک بندی تأثیر ایلمزدی صرصره
ابر کوردی برفله خاکی ایلره قان بره
مخ دکل یا ملک کتارینه کورندی تیشلری

خسته قلدی خانه لرا چارزدن سرلرده

نثر انک کبی ازمان سرد • و آد آنی نحو و بردده •
کلبوالی خاکنک حاصلی • و معارف کلستاننک •
واصلی • مصطفی بن احمد نام • بو حقیر عالی شهیر و
دعالی کلام • ملازمت دیوان سلطان • و مواظبت
آستان کیتی ستان • نیتی ایله محروسهٔ سنیه •
محمیهٔ بهیه • اعنی بلدهٔ قسطنطنیه مجاورلرندن اولمشکن نظم

نه مجال اولدی عرض حال قلم
عرضمی عرضه اشتغال قلم
نه مربی بولوندیکم ایله ده
بنی دیوان شاهه واصل این
مانع رزق اولوب حجاب بکا
هرکز اولمادی فتح باب بکا

بکا

بریکا شدت تشناسیمنی

بریکادن غریبلق ایلی

اودنی اودیه باسنه الدم

وارلغم خرمننه اود صالدم

آنکه کوشنه سی ایدوب تأثیر

اویندوب شعری فکرم اولدی شعر

و بالجمله بر نچه زمان بو طریقله تحریر کنان بیت

احزانم نالان و معیشتم مجلسنه سرگران

خصوصا در درج عظمت و دری اوج خلافت

مردم دیدۀ عالم مخدوم پسندیدۀ بنی آدم

وارث ملک جهان باعث امن و امان فلک

رفعت ملک سیرت آفتاب رتبت

افراسیاب شوکت نویین فریدون قدر

نظم نوآیین همایون صدر عثمان بخت سلیمان تخت

فرزند ارجمند شهنشاه کامران

شهزاده لر گزینی سی سلطان مرادخان

یارب کمال وموفقتی بر دوام قیل

عمرین مدام ودولتنی مستدام قیل

نثر ختم شانانه لریله مختوم ونشان شریف جاودانه

لریله مرسوم اولوب نظم اولدی عالی قیوم ثناخوانی

خاطر مجون سویندرک آنی بهرمند اولمه سینه همت ایدک

نثر انجه سینه بدل نعامت ایدک مضمونه مقرون شفاعت

نامهٔ همایون لری محفوظ ومخزون دل ویرانم ایسه

ملول ومحزون اولوب طوررکن هاتف غیبی جانبندن

نظم اشارت وملهم لاریبی قبلندن بشارت اولنوب

دیدلر معرفت زینتکدر عوض قدرت بولک طرفکدر

[illegible]

آشکار ایله شمع عرفانی ‏ تار ومار ایت ظلام احزانی

ایله انشا گهرلرین پیدا ‏ وکلسون آنی حضرت پاشا

نثر بو القاء سبحانی • والهام ربانی • مقارنینه
ایله نادرهٔ زمان • اعجوبهٔ دوران • اعنی فتح قلعهٔ سکتوار •
واول کونده ظهوره کلان تدابیر کرامت شعار •
سراپا املاوانت قلوب صحیفهٔ عالمده برقرار •
وجریدهٔ قلوب بنی آدمده برکذار ویادکار •
قلنمق مراد اولندی • که نجه لره باعث عبرت • ومحض
پند ونصیحت • اولوب امور وزارت وجهانداری
بونک کبی برکار صعوبت شعار • ودشوار ظاهر
اولدقده اکا کون تدبیر • وحوادث مشکله
تسهیل وتیسیر ایلیه لر • بو منوال اوزره خامهٔ بصیرتم
دربنان • ومداد بضاعتم دریا کبی فراوان •

ایدوب • هفت مجلس نام • بر رساله بلاغت

انجام • سمت تصنیفله اتمام اولوندی • وسمط تألیفله

جواهر معانی سنده انتظام بولوندی نظم

هفت مجلس هنر فلکلر یدر

خطی شبدر بیاضی کوندزدر

سرخله حلله یازلسه اکر

باغ نثره بهار دور کوزدر

بو یدی مجلسک نفایسی خود

سکزی اولمغیله آزاوزدر

نثر امیدوارم که اول مهر سپهر وزارت

ماه فلک عظمت وجلالت • اعنی به حضرت

پاشای اعظم • دامت سعادته بمواهب المکارم و

الهمم • بو هفت مجلسک مقدارنی سبع سماوات

برتر • دعائی قوللرینگ اشتهارنی • بو واسطه

ایله کون کبی روشنا وانور • بوره لر که **نظم**

ایلدم زنده نام باتشانی — ساعت حشره دک قیامتی دک

جو قمیدر همت الله ورلکه — تا اوتوز قرق ییک نعامته دک

نثر بنم کبی خاکسار • و بنده زار و نزار • قلت

اعتبار • و کثرت افتقار • ایله بذل اقتدار • ایدوب

خزانهٔ ذهنمده کی معانی کهرلرنی الحاف •

و زوایای فکرت و اشتغال ده یخه کونلر •

ریاضت و اعتکاف • ایلدم • حاشا که اول مکارم

سپهرینگ نثری • مراحم و یارینگ خبری •

الطاف بحرینگ کوهری • احسان فلکلرینگ

مهر انوری • عطا بزمینگ صدری • سخا مجلسینگ

والا قدری • آصف اکرم • مشیر اکخم • سری اعلم

حجتی احکم • و قور محترم • دستور محتشم • باعث نظام

عالم • همنام کزینهٔ بنی آدم • حضرت وزیر اعظم

و معظم • لازال محفوفاً بعنایة الله الاقدم • اوچدوغندن

زیاده دعا ایلر • و دعامزدن فضله همتلر و عنایتلر بیورمیلر نظم

کرک آغلت کرک شاد ایله

آستانک تا ابد دعا ایلی

نظر ایلرسک اکر سلطانم

ذاتیکی نیجه بی اولو دعا ایلی

کر اوقورسک جواهر سخنن

نیجه سز منتظم اولور حایلی

نثر بار خدا جل و علا • و آیا اولو وزیر دانا • و مشیر

کشور آرا • حضرتلرینک لباس دولتنی دایم • و اساس

رفعتنی قایم • عمرنی دراز • و ذات پاکنی محرم راز •

اولادی

61

اولادني برخوردار نوزدين لرني كامبين وكامكار

ابناعني شادان منسوباتني خندان قولكولرني

برمراد حضور ورفاهيتلرني زياد دشمنلرني

هلاك عدولرني غمناك بدخواهلرني مغموم

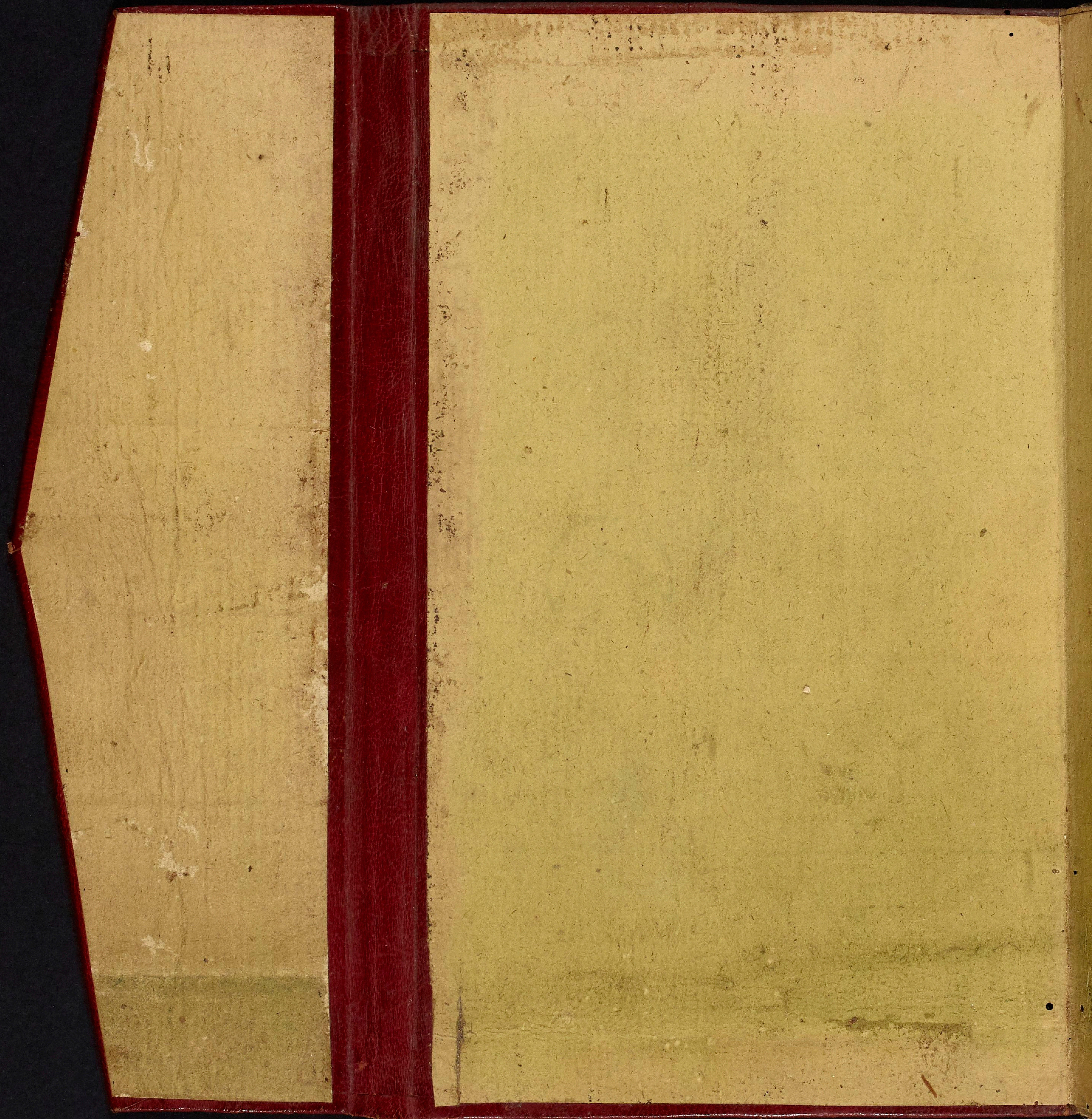
كينه دارلرني مقهور ومهموم ايليه

آمين بحق صحف قرآن آمين بحق فخر عدنان

آمين بحق آيت فتح

آمين بدان روايت فتح

Ms
TURC

